اولین و یگانه روزنامه تخصصی معدن و صنایع معدنی ایران

روزگار معدن

www.Madandaily.com

یکشنبه ۱۰ بهمن ۱۴۰۰ • ۲۷ جمادی‌الثانی ۱۴۴۳ • ۳۰ ژانویه ۲۰۲۲ • سال چهارم • شماره ۷۸۰ • ۸صفحه • قیمت ۳۰۰۰ تومان

لزوم ترویج فرهنگ معدنکاری

عضو هیات مدیره شرکت تهیه و تولید مواد معدنی ایران گفت: یکی از نقص‌های بخش معدن در کشور ما توجه کمتر به افکار عمومی و عدم اقناع‌سازی آن نسبت به فعالیت‌های معدنی است که در این رابطه، شرکت تهیه و تولید مواد معدنی ایران قصد دارد با راه‌اندازی گردشگری معدنی، توجه افکار عمومی را نسبت به معدنکاری جلب کند.

۲

کاهش نفوذ فرونشست به تهران از اتوبان آزادگان

مدیرکل دفتر مخاطرات، زیست‌محیطی و مهندسی سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات‌معدنی کشور فرونشست را یکی از پیامدهای عدم مدیریت منابع آب و برداشت بی‌رویه از منابع آبی دانست و گفت: اصفهان نخستین شهر کشور است که فرونشست به داخل شهر راه یافت، ولی در تهران از بزرگراه آزادگان احتمال نفوذ زبانه‌های فرونشست به شهر تهران کم می‌شود

۶

یادداشت

سیاست های انقباضی به مذاق بورس خوش نیامد

۸

تیترهای روز

مدیران در عمل سنت‌گرا هستند

توسعه معادن بر پایه مطالعات تحقیقاتی و پژوهشی در دنیا رو به افزایش است و کشورها بر سر هوشمندسازی و کربن زدایی معادن در حال رقابت هستند این درحالی است که ایران از این قافله عقب مانده است و مدیران با غفلت از توسعه فناوری بر مبنای پژوهش همچنان به شیوه سنتی واحدهای تولیدی را اداره می‌کنند.

۳

واردات ماشین آلات شوکی به «هپکو»

موافقت کمیسیون تلفیق بودجه مجلس شورای اسلامی با واردات ۵۰ هزار خودرو سواری و ۱۰ هزار ماشین‌آلات سنگین در ۲۹ دی ماه امسال بار دیگر «حمایت از تولید ملی» را در هاله‌ای از ابهام فرو برد. آخرین روزهای دی ماه گذشته بود که خبر موافقت کمیسیون تلفیق بودجه مجلس شورای اسلامی با «واردات ۵۰ هزار خودروسواری و ۱۰ هزار ماشین‌آلات سنگین» شرکت هپکو را در شوکی بزرگ فرو برد.

۴

امیدی به بهبود اوضاع بورس نیست

۸

گرانی، بکارگیری مصالح دست دوم را در ساخت وساز رونق داده است

ساختمان‌های پوشالی

۷

سرمقاله

تبعات کوتاهی در اجرای قوانین

شهرام شریعتی
فعال معدنی

یکی از مهم‌ترین ایراداتی که همواره به فعالیت‌های معدنی وارد می‌شود، درباره مسائل زیست‌محیطی است. این اعتراضات منجر به افزایش مشکلات و چالش‌های معدنکاری شده و گاه معادن را تا مرز تعطیلی می‌کشاند. می‌توان تایید کرد که برخی از این گلایه‌ها و اعتراضات صحیح بوده و آثار مخرب معدنکاری بر محیط‌زیست غیرقابل انکار است. اما به‌طور کلی نحوه برخورد و جبهه‌گیری سازمان حفاظت محیط‌زیست و مدافعان منابع طبیعی رنگ‌وبویی از نوع مانع‌تراشی داشته و نمی‌توان با دید مثبت به این اعتراضات نگاه کرد. به‌عنوان فعال بخش خصوصی، مسئله‌ای که همواره به منزله یک اصل پذیرفته‌ام، متن قانون است. در بحث رابطه معدنکاری و حراست از منابع طبیعی، برمبنای قانون وزارت صنعت، معدن و تجارت باید برای شروع هر فعالیت معدنی توسط معدنکاران، ابتدا استعلام‌های لازم را از سازمان‌های حفاظت محیط‌زیست، جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری، میراث فرهنگی و نیروی انتظامی اخذ کند. اگر در زمان مقرر سازمان‌های یادشده جواب این استعلام یا ممانعت خود را اعلام نکردند، به حکم موافقت تلقی می‌شود. اما امروز شاهد هستیم جهت‌گیری سازمان حفاظت محیط‌زیست و منابع طبیعی، منجر به ممانعت‌های متعدد بر سر فعالیت‌های معدنی شده که منجر به اطاله زمان می‌شود.

ادامه در صفحه ۲

فراخوان مناقصه عمومی

همزمان با ارزیابی کیفی (فشرده) دو مرحله‌ای

اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری استان لرستان در نظر دارد *مناقصه عمومی دو مرحله‌ای همزمان با ارزیابی کیفی (فشرده) اجرای عملیات آبخیزداری در حوزه سد کارون – حوزه آبخیز گلچهران شهرستان بروجرد (تکمیل بند خاکی) در سال ۱۴۰۰* و پروژه تولید نهال – نهالکاری در اراضی شیبدار در سال ۱۴۰۰ را از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت برگزار نماید. کلیه مراحل برگزاری مناقصه از دریافت اسناد مناقصه تا ارائه پیشنهاد مناقصه‌گران و بازگشایی پاکت‌ها از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس www.setadiran.ir انجام خواهد شد.

ارایه تصویر گواهی صلاحیت پیمانکاری معتبر شرکت‌های کشاورزی یا منابع طبیعی یا آب رتبه ۵ دارای گواهینامه صلاحیت از سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی (معتبر در سامانه ساجار) برای اجرای عملیات آبخیزداری در حوزه سد کارون – حوزه آبخیز گلچهران شهرستان بروجرد (تکمیل بند خاکی) در سال ۱۴۰۰ و ارایه تصویر گواهی صلاحیت پیمانکاری معتبر شرکت‌های کشاورزی یا منابع طبیعی دارای گواهینامه صلاحیت از سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی (معتبر در سامانه ساجار) یا خدماتی دارای گواهینامه صلاحیت از وزارت تعاون کار و رفاه اجتماعی برای پروژه تولید نهال – نهالکاری در اراضی شیبدار در سال ۱۴۰۰ پیشنهاددهنده ضروری است.

ردیف	عنوان طرح	مبلغ اعتبار (ریال)	مبلغ تضمین(ریال)
۱	اجرای عملیات آبخیزداری در حوزه سد کارون – حوزه آبخیز گلچهران شهرستان بروجرد (تکمیل بند خاکی) در سال ۱۴۰۰	۲۵۰۰۰۰۰۰۰۰	۱۲۵۰۰۰۰۰۰
۲	پروژه تولید نهال – نهالکاری در اراضی شیبدار در سال ۱۴۰۰	۱۱۷۰۱۰۰۰۰۰۰	۵۸۵۰۵۰۰۰۰

تاریخ انتشار مناقصه در سامانه روز شنبه مورخ ۱۴۰۰/۱۱/۰۹ می‌باشد.
مهلت زمانی دریافت اسناد مناقصه: تا پایان وقت اداری روز شنبه مورخ ۱۴۰۰/۱۱/۱۶
مهلت زمانی ارسال پیشنهاد: تا پایان وقت اداری روز پنجشنبه مورخ ۱۴۰۰/۱۱/۲۸
زمان بازگشایی پاکت‌ها: ساعت ۸ صبح روز شنبه مورخ ۱۴۰۰/۱۱/۳۰
اطلاعات تماس دستگاه جهت دریافت اطلاعات بیشتر درخصوص مناقصه: اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری استان لرستان به نشانی: خرم‌آباد- خیابان شریعتی- خیابان گرین- کدپستی ۶۸۱۸۶۱۸۹۷۶
تلفن تماس: ۳۳۳۱۸۰۲۲ و ۳۳۳۱۸۰۲۱- ۰۶۶

اداره کل منابع طبیعی و آبخیز داری استان لرستان

ارتباطات با استمرار زنده می‌ماند

فرهیختگان و مدیران همچنان فرهنگ روزنامه‌خوانی را در کنار رصد سایت‌ها و پایگاه‌های خبری حفظ کرده‌اند

فعالان عرصه معدن، روزنامه روزگار معدن تریبون تخصصی شماست

موسسه فرهنگی مطبوعاتی صدرتا صنعت معدن تجارت
گستر نت پایگاه خبری

سازمان آگهی‌ها: ۳-۸۸۷۲۲۷۳۲ - ۰۹۰۲۶۲۹۱۴۸۸

www.smtnews.ir www.gostaresh.news

www.Gostaresh.news

با ما سبک زندگی اقتصادی را گسترش دهید

روزگار معدن

اخبار

۲ یکشنبه
۱۰ بهمن ۱۴۰۰
۲۷ جمادی‌الثانی ۱۴۴۳
۳۰ ژانویه ۲۰۲۲
سال چهارم ● شماره ۷۸۰

سرمقاله

تبعات کوتاهی در اجرای قوانین

ادامه از صفحه اول

من به شخصه همیشه موضع‌گیری‌های مرتبط با حراست از محیط‌زیست داشته‌ام و قصد دفاع از معادن و صنایع معدنی ندارم. اما متاسفانه واقعیت این است که سازمان حفاظت محیط‌زیست با جهت‌گیری‌های خود در حال ظلم کردن به معدنکار است. مدافعان محیط‌زیست همواره اصرار بر رعایت پروتکل‌ها دارند اما کدام پروتکل‌ها؟ سازمان محیط‌زیست حتی یک صفحه به‌عنوان پروتکل و دستوالعمل برای معدنکاری تدوین نکرده است. از این رو، می‌توان گفت سازمان حفاظت محیط‌زیست و مدافعان حراست از منابع طبیعی، مبنای اعتراضات خود را بر مخالفت معدنکاری گذاشته و هیچ راهکاری برای معدنکاری ارائه نداده‌اند. باید توجه کرد در سایر کشورها از جمله استرالیا، کانادا، چین و روسیه چطور با کمترین آسیب به محیط‌زیست مشغول معدنکاری هستند.

سال‌های قبل قانونی تدوین شد به نام ضوابط زیست‌محیطی فعالیت‌های معدنی که نقایص متعددی داشت اما معدنکاران همان را هم با وجود مشکلات فراوان پذیرفتند. سازمان حفاظت محیط‌زیست ضوابط و دستورالعمل مشخصی تدوین نکرده که تکلیف فعالان معدنی را روشن کند. در بسیاری از موارد مدافعان محیط‌زیست و منابع طبیعی اعتقاد دارند که فعالیت اکتشافی نباید صورت گیرد. امکان ندارد فعالیت معدنی بدون اقدامات اکتشافی انجام شود و این از همان جهت‌گیری‌های منفی بی‌دلیل فعالان این حوزه نسبت به معدنکاری است. به‌عنوان راهکار در وهله نخست باید سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری و سازمان حفاظت محیط‌زیست، ضوابط و مقرراتی را برای معدنکاری تدوین کنند. صحبت‌های فعالان معدنی از کم‌کاری متولیان سازمان‌های مرتبط با محیط‌زیست ممکن است برای آنها ناراحت‌کننده باشد اما این یک واقعیت است. سازمان حفاظت محیط‌زیست پس از تهیه ضوابط معدنکاری، باید به نظارت اجرای آن پرداخته و در پایان معدنکاری به بستن معادن و احیای آنها به طبیعت اقدام کند. اما متاسفانه تاکنون هیچ معدنی پس از پایان کار احیا نشده و این اقدام وظیفه قانونی سازمان جنگل‌ها و حفاظت محیط‌زیست است که از آن سر باز زده‌اند. در عوض فقط به خصومت و دشمنی با فعالیت‌های معدنی پرداخته و در این شرایط حتی شاید بتوان آنها را متهم به نداشتن علاقه برای توسعه معدن و صنایع معدنی کشور کرد. کشور ما پر از قانون و آیین‌نامه اجرایی است و درباره عملکرد محیط‌زیست و منابع طبیعی در ارتباط با فعالیت‌های معدنی، نیازی به بخشنامه یا تفاهمنامه نداریم. از این رو، مهم‌ترین خواسته فعالان معدنی، اجرای صریح متن قانون و خاتمه دادن به این موانع دردسرساز است.

خبر

امضای ۲۵ قرارداد راهسازی و برق رسانی با سرمایه‌گذاری ایمیدرو

عملکرد ۱۰ ماهه طرح ایجاد زیربناهای لازم در معادن حاکی است، طی این مدت ۲۵ قرارداد راه‌سازی و برق رسانی به ارزش ۳۱۰۰ میلیارد ریال با سرمایه‌گذاری ایمیدرو به امضا رسیده است.

به گزارش روابط عمومی ایمیدرو، طرح ایجاد زیربناهای لازم در معادن(تحت پوشش ایمیدرو) طی ۱۰ ماهه امسال، ۹ پروژه راهسازی (مشارکتی) به طول ۱۲۷.۴ کیلومتر در استان‌های سمنان، بوشهر، گلستان، اصفهان، کرمانشاه، کهگیلویه و بویراحمد، مازندران، فارس و سیستان و بلوچستان تعریف کرده است. همچنین یک پروژه توسعه زیرساخت در طرح احیاء معادن کوچک هرمزگان نیز عملیاتی شده است.

در حوزه برق رسانی نیز ۶ پروژه در استان‌های خراسان جنوبی، قزوین، زنجان، کرمان، چهارمحال و بختیاری، خراسان جنوبی هدفگذاری شده و یک پروژه در طرح احیاء معادن کوچک استان خراسان جنوبی مورد توجه است.مجموع طول مسیر برق رسانی این تعداد پروژه ۲۳۱ کیلومتر است.

میزان اشتغالزایی صورت گرفته در طرح توسعه زیربناها تا پایان دی ماه امسال، ۶۳۰ نفر به طور مستقیم است.

تاثیر نرخ انرژی بر سودآوری فولادی‌ها

یک فعال صنعت فولاد با اشاره به اینکه افزایش نرخ انرژی تأثیر اصلی خود را بر کارخانه‌های خصوصی می‌گذارد، گفت: افزایش نرخ انرژی صنایع بیش از اینکه روی شرکت‌های دولتی و شرکت‌هایی که کل زنجیره را دارند تأثیر بگذارد، باعث تأثیر منفی روی واحدهای القایی می‌شود که به صورت خصوصی اداره می‌شوند. محمدرضا هوشمند در گفت‌وگو با فولادبان در رابطه با نرخ انرژی در لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ گفت: افزایش نرخ انرژی در لایحه بودجه سال ۱۴۰۱، موضوعی بود که شوکی را به صنعت و فولاد کشور وارد کرد چراکه در زنجیره فولاد عمده مصرف گاز طبیعی در فرآیند آهن اسفنجی است که حدود ۲۸۰ متر مکعب گاز طبیعی در تن محاسبه می‌شود. وی تصریح کرد: با توجه به حاشیه سود ۴۳ درصدی تولیدکنندگان آهن اسفنجی و میزان فروش محصولات این حوزه، ممکن است افزایش نرخ انرژی تأثیر زیادی روی این حوزه نداشته باشد. از طرف دیگر، با نزدیک شدن نرخ‌های ارز نیما و ارز بازار آزاد، افزایش صادرات و همچنین، افزایش نرخ فولاد باعث می‌شود در عین تأثیرگذاری روی زنجیره، کمتر باعث ضرر و تعطیلی کارخانه‌ها و به دنبال آن، کاهش تولید می‌شود. این فعال صنعت فولاد با اشاره به اینکه این افزایش نرخ انرژی روی کارخانه‌هایی که زنجیره کامل را در اختیار دارند، تأثیر کمی خواهد داشت، افزود: این شرکت‌ها، شرکت‌های دولتی هستند، اما کارخانه‌های القایی بیشتر از سایر تولیدکنندگان صنایع تحت تأثیر قرار خواهند گرفت و با توجه به شرایطی که این کارخانه‌ها درحال‌حاضر برای تأمین مواد اولیه خود دارند، بیشتر ذهنیت به سمت مواد اولیه است و اگر نتوان مواد اولیه را مدیریت کرد، نرخ انرژی هم می‌تواند تأثیر منفی زیادی روی صنعت فولاد بگذارد. در آخرین اخبار از نرخ انرژی صنایع در سال ۱۴۰۱ می‌توان به این نکته اشاره کرد که نرخ گاز سوخت پتروشیمی‌ها، پالایشگاه‌ها و صنایع پایین دستی، مجتمع‌های احیای فولاد و مصارف مربوط به یوتیلیتی شامل برق، آب، اکسیژن و غیره آنها معادل ۴۰ درصد نرخ خوراک گاز پتروشیمی است و همچنین صنایع سیمان و سایر صنایع معادل ۱۰ درصد نرخ خوراک پتروشیمی‌ها تعیین می‌شود. معادل کاهش در منابع ناشی از این تصمیم نیز باید به صورت کاهش در مصارف تبصره ۱۴ اعمال خواهد شد.

لزوم ترویج فرهنگ معدنکاری

عکس: روزگار معدن

گروه معدن

عضو هیات مدیره شرکت تهیه و تولید مواد معدنی ایران گفت: یکی از نقص‌های بخش معدن در کشور ما توجه کمتر به افکار عمومی و عدم اقناع‌سازی آن نسبت به فعالیت‌های معدنی است که در این رابطه، شرکت تهیه و تولید مواد معدنی ایران قصد دارد با راه‌اندازی گردشگری معدنی، توجه افکار عمومی را نسبت به معدنکاری جلب کند.

رضا دستجردی در گفت‌وگو با فلزات آنلاین اظهارکرد: شرکت تهیه و تولید مواد معدنی ایران به عنوان بازوی اجرایی دولت در حوزه معدن فعالیت می‌کند.

وی افزود: موضوعی که درحال‌حاضر، هم دولت و هم فعالان بخش معدن را با چالش مواجه کرده، عدم شناخت جامعه از واقعیت‌های بخش معدن است. ایران از نظر منابع طبیعی و ذخایر زیرزمینی، جزو پنج کشور نخست جهان به شمار می‌رود اما از این ذخایر به میزان استاندارد استفاده نمی‌کنیم.

این عضو هیات مدیره شرکت تهیه و تولید مواد معدنی ایران اذعان کرد: برای بخش معدن و صنایع معدنی در حوزه پژوهش هزینه چندانی صرف نمی‌شود. این در حالی است که کشور آلمان سالانه حدود ۱۱۰ میلیارد دلار در حوزه پژوهش هزینه می‌کند؛ در نتیجه، این کشور در زمینه صنعت پیشرو است. آلمان پیش از آنکه یک تکنولوژی را به بازار مصرف عرضه کند، در مورد آن فرهنگ‌سازی انجام می‌دهد و هزینه آن را متقبل می‌شود.

دستجردی خاطرنشان کرد: متاسفانه در کشور ما افکار عمومی با واقعیت‌های بخش معدن به ویژه ساکنان نواحی معدنکاری، بیگانه است. اغلب ساکنانی که در نزدیکی آنها معدنکاری انجام می‌شود، با بخش معدن در تقابل هستند زیرا با این بخش آشنایی ندارند. یکی از دلایل این تقابل آن است که جامعه معدنی حداقل هزینه‌های لازم را برای جا انداختن موضوع معدنکاری در افکار عمومی نمی‌پردازد.

فعالیت گسترده ایمپاسکو در حوزه معدن

این عضو هیات مدیره شرکت تهیه و تولید مواد معدنی ایران در خصوص فعالیت‌های این شرکت تصریح کرد: شرکت تهیه و تولید مواد معدنی ایران به عنوان بازوی اجرایی ایمیدرو، در حوزه‌های مختلف مانند اکتشاف، استخراج، فرآوری در راستای اصل ۴۴ قانون اساسی و سیاست‌هایی که دولت در این جهت اتخاذ می‌کند، استراتژی‌هایی را برای خود در چند بخش تعریف کرده است.

وی ادامه داد: در حوزه اکتشاف که هزینه‌های نسبتا بالایی را می‌طلبد، این شرکت آمادگی آن را دارد که در سطح کشور به طور جدی‌تری به اکتشاف وارد شود زیرا در انجام اکتشاف، دولت نسبت به بخش خصوصی ریسک کمتری را متحمل می‌شود. از این رو شرکت تهیه و تولید مواد معدنی ایران به عنوان وظیفه حاکمیتی به صورت جدی به مقوله اکتشاف وارد شده است.

دستجردی ادامه داد: یکی دیگر از فعالیت‌هایی که شرکت تهیه و تولید مواد معدنی ایران به صورت جدی به آن وارد شده، فعال‌سازی و احیای معادن کوچک‌مقیاس است. از این رو طی دو سه سال گذشته، اجرای طرح احیا و فعال‌سازی معادن کوچک در دستور کار قرار گرفته است.

وی عنوان کرد: ارتباط نزدیک‌تر با دانشگاه از موضوعات مهمی است که باید مورد توجه قرار گیرد زیرا خلق تکنولوژی و دانش در این بخش اتفاق می‌افتد.

بسیاری از معادلات معدنی هم در حوزه استارت‌آپ‌ها و هم در حوزه پژوهش و فراوری تغییر یافته‌اند. به طوری که با فراوری ارزش افزوده چند برابری نسبت به ماده خام معدنی ایجاد می‌شود.

گردشگری معدنی برای آشنایی جامعه

این عضو هیات مدیره شرکت تهیه و تولید مواد معدنی تاکید کرد: کشور ما به عنوان یکی از کشورهای دارای ذخایر معدنی باید به سمت فراوری مواد معدنی برود و از انقلاب چهارم صنعتی عقب نماند که اقناع‌سازی افکار عمومی با استفاده از رسانه‌ها نقش موثری را در این موضوع ایفا می‌کند زیرا اغلب افراد جامعه نسبت به فعالیت‌های شناخت ندارند. بنابراین شرکت تهیه و تولید مواد معدنی ایران به صورت جدی پیگیر اجرای بسته گردشگری معادن است. دستجردی مطرح کرد: گردشگری معادن باعث آشنایی لایه‌های مختلف اجتماعی از واقعیت‌های معدن و فهم صحیح جامعه از این بخش می‌شود. ضمن اینکه این موضوع موجب می‌شود معادن متروکه‌ای که پرسنل آن بیکار شده‌اند، مجدد به این بخش جذب شوند و به نوعی از بیکاری در جامعه جلوگیری می‌کند. وی اظهار کرد: ذکر این نکته ضروری است که معادن متروکه نزد افکار عمومی منظره بدی دارند اما حوزه گردشگری می‌تواند این منظره را تغییر دهد و معدن را در نظر جامعه زیبا جلوه کند. به همین دلیل گردشگری معدنی ازجمله برنامه‌هایی است که شرکت تهیه و تولید مواد معدنی ایران به صورت جدی دنبال می‌کند. تا زمانی که مردم جامعه به معنای واقعی با معدن آشنا نشوند، نمی‌توانیم از این ثروت خدادادی و سرمایه موجود استفاده کنیم.

خصوصی‌سازی، تجربه‌ای موفق

این عضو هیات مدیره شرکت تهیه و تولید مواد معدنی با بیان اینکه خصوصی‌سازی برخی مجتمع‌های تابع باعث رشد و شکوفایی آنها شده است، عنوان کرد: در مجتمع نخلک پس از اجرای برنامه خصوصی‌سازی و واگذاری راهبری مجتمع به بخش خصوصی، میزان اشتغال سه برابر شده و طی این مدت تولید نیز به ۲.۵ تا سه برابر قبل رسیده است.

البته برای ورود بخش خصوصی به حوزه معدن و فراوری، باید زمینه‌سازی و فرهنگ‌سازی شود. باید همه فعالان معدن درک واقعیت‌های خصوصی‌سازی را در حوزه معدن و صنایع معدنی داشته باشند.

دستجردی بیان کرد: روندی که شرکت تهیه و تولید مواد معدنی ایران و ایمیدرو در زمینه خصوصی‌سازی بخش معدن و صنایع معدنی در پیش گرفته‌اند، هوشمندانه بوده و تنها راهبری مجتمع‌ها به بخش خصوصی واگذار شده است و از این واگذاری حمایت می‌شود زیرا تجربه نشان داده مجتمع‌هایی که کاملا به بخش خصوصی واگذار شده‌اند، تجارب موفقی نبوده است.

بخش خصوصی برای حضور فعال‌تر در حوزه معدن نیاز به زمان و رشد کافی دارد و به عبارت بهتر، باید زیرساخت‌های فکری و فرهنگی و بستر لازم برای حضور آن در بخش معدن و صنایع معدنی آماده شود.

فرهنگ‌سازی برای فعالیت‌های معدنی

این عضو هیات مدیره شرکت تهیه و تولید مواد معدنی اذعان کرد: یکی از موضوعاتی که در حوزه معدن و صنایع معدنی نسبت به آن کمتر توجه می‌شود، مکان‌گزینی کارخانه‌های فرآوری است. امروزه افکار عمومی تصور می‌کند که صنایع آب‌بر در مراکز کم‌آب احداث شده‌اند. در حالی که باید فعالان حوزه معدن و صنایع معدنی به سوالات افکار عمومی پیرامون میزان مصرف آب در این حوزه به دقت پاسخ دهند و این ابهام را از ذهن جامعه پاک کنند. دستجردی با ذکر مثالی گفت: فعالان معدنی می‌توانند این طور پاسخ دهند که به جای انتقال مواد معدنی در مقیاس بالا به سواحل و تقبل هزینه‌های حمل‌ونقل بسیار گزاف، بهتر است صنایع فرآوری برای به حداقل رساندن مصرف آب، در نزدیکی معدن و با تکنولوژی‌های روز دنیا احداث شوند. اگر فعالیت‌های معدنی به ویژه در زمینه مصرف آب برای افکار عمومی تنویر شود، دیگر دشمنان نمی‌توانند آن را دستمایه اخبار خود قرار دهند و از آن سوءاستفاده کنند.

وی خاطرنشان کرد: معدن می‌تواند در مناطق دورافتاده و محروم باعث ایجاد اشتغال شود و از این رو، شرکت تهیه و تولید مواد معدنی قصد دارد با گسترش فعالیت‌های معدنی در اقصی نقاط کشور، باعث رشد و شکوفایی این حوزه و اشتغال‌زایی شود.

سهم ۱۰ درصدی ذوب‌آهن از تولید فولاد کشور

معاون خرید شرکت ذوب‌آهن گفت: ذوب آهن اصفهان سهم ۱۰ درصدی از تولید فولاد کشور دارد و به عنوان نخستین شرکت فولادی، نقش بزرگی در صنعتی شدن کشور داشته است اما با این وجود، از هیچ سهمیه مواد اولیه‌ای برخوردار نیست.

به گزارش ایراسین، محمدجعفر صالحی اظهار کرد: مصوبه اختصاص سهمیه یک میلیون و هفتصد و پنجاه هزار تنی سنگ آهن به ذوب آهن اصفهان متاسفانه عملیاتی نشد و ما همچنان در تلاش برای احیا یک مصوبه حیاتی هستیم که البته این تلاش‌ها تاکنون نتیجه‌ای نداده است.

وی با اشاره به اینکه ذوب‌آهن اصفهان سهم ۱۰ درصدی از تولید فولاد کشور دارد و به عنوان نخستین شرکت فولادی، نقش بزرگی در صنعتی شدن کشور داشته است، تصریح کرد: این شرکت از هیچ سهمیه مواد اولیه‌ای برخوردار نیست. از چند ماه پیش به‌دنبال عدم فعالیت دو معدن سنگ آهن چاه گز و ققنوس یک و نرسیدن بار سنگ آهن به ذوب‌آهن، موجودی مواد اولیه به شدت بحرانی شده و تداوم آن در تولید محصولات این صنعت مشکلاتی ایجاد خواهد کرد.

معاون خرید شرکت ذوب‌آهن با بیان این که به‌دنبال رفع مشکل از هر مسیر و با هر مسئولی به گفت‌وگو نشستیم اما تاکنون به نتیجه نرسیده‌ایم، گفت: هم اکنون با یک رکود مواجهیم، نه حمل‌ونقل باری داریم، واگن‌ها خالی است و خریدی در بازار صورت نمی‌گیرد و وضعیت بازار فروش خوبی نداریم.

وی با اشاره به این که بهمن ماه سال گذشته از طریق بورس قادر به خرید مواد اولیه شدیم، ادامه داد: هم اکنون از گندله و نرمه گندله برای تولید استفاده می‌کنیم و ذخایر سنگ آهن و زغال سنگ در حال اتمام است.

معاون خرید شرکت ذوب‌آهن گفت: در صورتی که مواد اولیه تامین نشود و مجبور به تعطیلی کوره بلند شویم خسارات چند هزار میلیاردی برای ذوب‌آهن و بحران‌های اجتماعی جدی در پی‌خواهد داشت که به‌جز اصفهان، پنج استان از جمله کرمان، خراسان جنوبی، سمنان، گلستان و مازندران که تامین‌کننده زغال سنگ ذوب آهن هستند نیز تعطیل شده و باعث بیکاری ۱۷ هزار فرد شاغل در معادن زغال‌سنگ می‌شویم.

وی افزود: امروز تصمیم‌گیران و سیاست‌گذاران روش کوره‌بلند را برای ساخت فولاد قبول ندارند و به استفاده از گندله، کنسانتره و آهن اسفنجی توصیه می‌کنند این در حالی است که در روش کوره بلند ما نه تنها از گاز یارانه‌ای استفاده نمی‌کنیم بلکه با سوزاندن کک و بازگشت گاز فرآیندی به نیروگاه، برق مصرفی مورد نیاز را تولید می‌کنیم. به عبارت دیگر، در روش غیر کوره بلند، عملا گاز و برق یارانه‌ای را به جای فولاد صادر می‌کنیم.

رقابت منفی برای صادرات، ممنوع

یک عضو اتاق بازرگانی ایران با اشاره به اینکه رقابت منفی در صادرات برای زنجیره فولاد ضرر دارد و به تولید آسیب جدی وارد می‌کند، گفت: دولت نباید با قیمت‌گذاری دستوری برای صادرات بازار را بر هم بریزد بلکه باید کنسرسیوم‌هایی برای صادرات تشکیل دهد تا بتوان بازارهای جدید برای محصولات تولید داخل ساخت.

بهرام شکوری در گفت‌وگو با فولادبان در رابطه با کاهش نرخ میلگرد به منظور صادرات گفت: دامپینگ و ارزان‌فروشی محصولات نه تنها در صادرات مقاطع طویل به خصوص میلگرد، بلکه در همه محصولات زنجیره فولاد خطایی بزرگ به حساب می‌آید که فعالان زنجیره فولاد می‌توانند در حق تولید کشور کنند.

وی با اشاره به اینکه فعالان اقتصادی باید از رقابت منفی پرهیز کنند، تصریح کرد: کلیه تولیدکنندگان باید از ارزان‌فروشی محصولات به کشورهای همسایه خودداری کنند و دولت هم باید در قیمتگذاری محصولات دخالتی نداشته باشد و اجازه دهد که محصولات با قیمت‌های جهانی خرید و فروش شوند و عملا رانتی را برای بخش‌های مختلف زنجیره ایجاد نکند که در سایه رانت ممکن است ناکارآمدی و یا فسادهایی صورت بگیرد و در نهایت، تولید کشور آسیب ببیند.

این عضو اتاق بازرگانی ایران افزود: طبیعی است که ارزان‌فروشی بیش از حد محصولات فولادی به کشورهای دیگر آسیب جدی به بازار فولاد خواهد زد، ولی تا زمانی که مسائل را به صورت ریشه‌ای حل نکنیم، این اتفاق ادامه پیدا خواهد کرد. سازمان توسعه تجارت باید رسالت خود را عملی کند و تشکل‌های صنفی و اتاق بازرگانی هم به این مسئله ورود پیدا کنند و کنسرسیوم‌های صادراتی تشکیل دهند.

شکوری درباره دلیل ورود دستگاه‌ها به بحث صادرات گفت: باید از رقابت منفی فعالان جلوگیری شود و از طرفی، دولت در قیمت‌گذاری دخالت نکند و رانتی در زنجیره فولاد ایجاد نشود تا چرخه زنجیره فولاد بتواند با رقابت و روابط منطقی به حیات خود ادامه دهد.

وی تأکید کرد: کنسرسیوم‌های صادراتی می‌توانند با اقداماتی باعث افزایش صادرات و جلوگیری از کاهش بی‌رویه نرخ محصولات فولادی شوند و همچنین، می‌توانند بازارهای جدیدی را برای محصولات کشور پیدا کنند، اما بخشی از این کار هم رسالت دولت است که بتواند روابط خودش را با دنیا بهبود دهد. مناسبات سیاسی و اقتصادی خود را توسعه دهد و بتواند تحریم‌ها را بردارد تا مراودات بانکی و اقتصادی ایران با دنیا برقرار شود.

عضو اتاق بازرگانی ایران اضافه کرد: با این کارها می‌توان راه صادرات به اروپا را که پیش از این هم این صادرات به صورت گسترده انجام می‌شد، دوباره باز کرد. با این کارها می‌توان سهم خود را در بازارهایی که در دست داریم، توسعه دهیم و همچنین می‌توانیم بازارهای جدیدی را بسازیم و خودمان را در آن بازارها جا بیندازیم.

روزگار معدن

معدن

یکشنبه ۳
● ۱۰ بهمن ۱۴۰۰
● ۲۷ جمادی‌الثانی ۱۴۴۳
● ۳۰ ژانویه ۲۰۲۲
● سال چهارم ● شماره ۷۸۰

دریچه

ماشین‌آلات فرسوده مانعی بر سر راه هوشمندسازی معادن

نایب‌رئیس کمیسیون صنعت و معدن اتاق تهران گفت: مهم‌ترین چالش برای هوشمندسازی معادن، ماشین‌آلات فرسوده و دسترسی نداشتن به ماشین‌آلات روز معدنی و راه‌سازی است.

به گزارش اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران، سجاد غرقی افزود: اگرچه هوشمندسازی بخش معدن از نیازهای ضروری است و مهم‌ترین دستاوردهای آن، افزایش بهره‌وری در سطح بنگاهی، کاهش هزینه‌ها و شفاف و قابل کنترل شدن عملیات معدنی به صورت کنترل از راه دور خواهد بود اما هیچ فعال حوزه معدنی نمی‌تواند با زیرساخت مکانیکی عمر ماشین‌آلات ۱۵ تا ۲۰ ساله، معدنی را هوشمند کند ضمن اینکه برای نوسازی ماشین‌آلات، قوانین موجود و نرخ بسیار بالا به عنوان مانعی جدی است.

وی اضافه کرد: در سطح حکمرانی، هوشمندسازی معادن به شفاف‌سازی منجر می‌شود و اختلافاتی را که در خصوص عدالت مالیاتی و اخذ حقوق دولتی وجود دارد، به طرز قابل توجهی کاهش می‌دهد. همچنین یارانه‌هایی که دولت به مجموعه‌های معدنی می‌دهد، شفاف می‌شود. دولت درحال‌حاضر در حوزه سوخت به معادن یارانه اختصاص می‌دهد که شاید در برخی موارد انطباقی با واقعیت مصرف معادن نداشته باشد.

غرقی گفت: هم اکنون در سطح بخشی از بنگاه‌های معدنی از هوشمندسازی بهره برده می‌شود؛ به طور نمونه در استفاده از داده‌های اکتشافی، شاهد بهره گرفتن از سیستم‌های هوشمند هستیم و یا از پهپادها برای نقشه‌برداری استفاده می‌شود. وی افزود: ذخایر مجموعه‌های معدنی معمولا به صورت پراکنده در ۵ تا ۱۰ نقطه و بیشتر قرار گرفته که ممکن است از نظر جغرافیایی فاصله چند ده کیلومتری داشته باشند؛ بنابراین مدیریت کردن ذخایر به صورت گذشته هزینه بسیار بالایی دارد اما بسیاری از کشورهای توسعه‌یافته در حوزه معدن به صورت هوشمند مدیریت این ذخایر را انجام می‌دهند.

در بررسی دلایل جای خالی تحقیق و توسعه در بخش معدن مطرح شد

مدیران در عمل سنت گرا هستند

عکس: آیدا فریدی

گروه معدن

توسعه معادن بر پایه مطالعات تحقیقاتی و پژوهشی در دنیا رو به افزایش است و کشورها بر سر هوشمندسازی و کربن زدایی معادن در حال رقابت هستند این درحالی است که ایران از این قافله عقب مانده است و مدیران با غفلت از توسعه فناوری بر مبنای پژوهش همچنان به شیوه سنتی واحدهای تولیدی را اداره می‌کنند.

روزنامه «روزگارمعدن» درباره اهمیت تحقیق و توسعه و نقش آن در پیشرفت بهره‌برداری در حوزه معدن کشور، وضعیت کنونی، موانع و چالش‌ها و در نهایت راهکارهای پیشنهادی با کارشناسان گفت‌وگو کرده که در زیر می‌خوانید.

تحقیق و توسعه، لازمه انقلاب چهارم صنعتی

پیمان افضل، استاد دانشگاه درباره اهمیت تحقیق و توسعه در بخش معدن به «روزگارمعدن» گفت: در شرایط حاضر که در انقلاب چهارم صنعتی قرار داریم، بخش معدن پایه و اساس مهم توسعه و شکوفایی است. از آنجا که معدن به‌عنوان حلقه نخست زنجیره توسعه در جهان شناخته‌شده و باتوجه به ظرفیت‌های معدنی ایران، باید بیشتر به توسعه این بخش بها داده شود.

عضو هیات مدیره انجمن مهندسی معدن با اشاره به اینکه در هر دوره، مواد معدنی خاصی ارزش پیدا کرده‌اند، خاطرنشان کرد: با انقلاب صنعتی چهارم عناصر کمیاب موردتوجه قرار خواهند گرفت. انقلاب صنعتی چهارم در دوران کرونا و پساکرونا شکوفا خواهد شد. بر این اساس عناصر معدنی موردنیاز برای حفظ محیط‌زیست، کره زمین و انرژی‌های تجدیدپذیر موردتوجه قرار می‌گیرند. در این بین خودروهای خودران، هواپیماهای برقی، انرژی خورشیدی، حذف روزافزون سوخت‌های فسیلی، رشد عناصری همچون لیتیوم، عناصر نادر خاکی، آلیاژها و محصولات نانوفناوری نقش بسیار پررنگ‌تری در توسعه اقتصاد خواهند داشت.

این استاد دانشگاه با اشاره به اینکه در انقلاب چهارم صنعتی بحث استخراج مواد معدنی از دریاها نیز مطرح است، تصریح کرد: استخراج منابع معدنی از زیر اقیانوس‌ها، کره ماه و کرات دیگر در دستور کار بشر قرار دارد. جمعیت کره زمین روزبه‌روز در حال افزایش است. حتی اگر جنگ جهانی سوم، یعنی جنگ بشر با کرونا یک درصد جمعیت کره زمین را نابود کند هم تنها مقداری در این رشد تاخیر ایجاد خواهد کرد و دوباره جمعیت سیر صعودی خواهد گرفت. باتوجه به این موضوع، بخش معدن هر روز مهم‌تر خواهد شد.

عضو هیات مدیره انجمن مهندسی معدن با اشاره به اینکه تحقیق و پژوهش باید از اولویت‌های هر کشوری باشد، تصریح کرد: باتوجه به مباحثی که گفته شد اهمیت تحقیق و توسعه در بخش معدن بیش از پیش عیان می‌شود. بسیاری از مطالعات تحقیقی و پژوهشی در دنیا روی مباحث معدن افزایش یافته است. این مطالعات از اکتشاف تا انتهای چرخه تولید یعنی فرآوری، محیط‌زیست و متالورژی را در برگرفته و افزایش خواهد یافت.

ادای تحقیق و توسعه را درمی‌آوریم

افضل با بیان اینکه ما ادای تحقیق و توسعه را درمی‌آوریم، تصریح کرد: ما یک فناوری را از خارج کشور وارد کرده و درست هنگامی که پژوهشگران با ذوق و قریحه می‌خواهند دست به پژوهش و تحقیق زده تا این فناوری را بومی‌سازی و بروزرسانی کنند، مدیران ارشد و روسای مربوط با آنها مخالفت کرده و جلوی این کار را می‌گیرند. در واقع مدیران ارشد با بیان اینکه فعلا نیازی نیست، برای چنین پژوهش‌هایی اعتباری قائل نمی‌شوند. او ادامه داد: بارها پیش آمده که بسیاری از نهادها روی مطالعات پژوهشی تمرکز کرده‌اند اما بعد از مدتی پژوهش را کنار گذاشته‌اند. دلیل عمده هم این است که مدیر ارشد تنها به روش‌های سنتی خود وابسته است و جسارت تغییر و نوآوری را ندارد. او با اشاره به اینکه باید ساختارها را تغییر دهیم، تصریح کرد: باید ساختار سازمان‌های ما از حالت کارمندمحور و محافظه‌کارانه به پژوهش‌محور تغییر کند.

عضو هیات مدیره انجمن‌مهندسی معدن تصریح کرد: بی‌توجهی به مسئله پژوهش تا زمانی که دوران زرین نفت بود، مشکلی ایجاد نکرد اما امروز که این دوران طلایی در حال سرآمدن است، فرصت برای مراکز مختلف کشور ایجاد شده که بالاخره به کارهای پژوهشی بیش از آنچه در عمل اتفاق می‌افتد، بها دهند.

مدیران جسور نداریم

این استاد دانشگاه با بیان اینکه مشکل کشور ما برای توسعه پژوهش، مربوط به ضعف جسارت مدیران است، گفت: لازمه پژوهش داشتن جسارت است. در واقع تا مدیران سنتی جسارت تغییر را نداشته باشند، کار پژوهشی جوابگوی نیازهای توسعه‌ای نخواهد بود. مورد دیگر داشتن روحیه پژوهشی است؛ به این معنی که اگر از هر ۱۰ کار پژوهشی تنها یک مورد خوب پیش رفت، می‌توان گفت سود کرده‌ایم. باید بدانیم پاسخ منفی خود نتیجه مثبت و خوبی به همراه می‌آورد، این در حالی است که ما اگر پژوهش در یک مسئله‌ای جواب ندهد، دیگر سراغ آن نمی‌رویم.

نقش حداکثری دولت

افضل با اشاره به نقش حداکثری دولت در مقوله پژوهش، به معضلات پژوهش در کشور پرداخت و گفت: اغلب نهادها دولتی هستند. جالب اینکه خصوصی‌ها نیز به دولت وابستگی دارند و خصولتی‌ها را شکل داده‌اند؛ در نتیجه بخش خصوصی واقعی در کشور ما بسیار نحیف و کوچک است و در عمل نوآوری و تحقیقات آن با رویکرد دولت سازگار نیست. از طرفی با اینکه بسیاری از بنیادها و نهادهای خصولتی از بودجه دولتی ارتزاق می‌کنند، تحت نظارت مجلس و دولت نبوده و در واقع به هیچ کس پاسخگو نیستند. همین مسئله باعث شده خصولتی‌ها در برابر تحقیقات و توسعه خود پاسخگو هم نباشند.

عملیاتی کردن پژوهش

عضو هیات مدیره انجمن مهندسی معدن گفت: با اینکه در کشور ما تعداد طرح‌های پژوهشی زیاد است، سازکار اجرایی برای آنها در نظر گرفته نشده است. در این شرایط مسئله مهم این است که چگونه نتایج یک پژوهش را در بطن صنعت و معدن به‌کار گیریم. در دنیا موسسات پژوهشی و تحقیقاتی سعی می‌کنند معضلات را به دانشگاه‌ها ارائه دهند تا آنها با پژوهش و تحقیقات خود در قالب پایان‌نامه به راهکار نهایی برسند.

این استاد دانشگاه ادامه داد: هرچند در چند سال اخیر اقدامات مثبتی در راستای توسعه پژوهش و بکارگیری نتایج پژوهش‌ها در توسعه انجام شده اما به‌هیچ‌وجه کافی نیست. وقتی دانشجو از یک پروژه تحقیقاتی یا پایان‌نامه پژوهشی دفاع کرد، باید رساله اش را به‌عنوان یک کار شایسته مورد تشویق و حمایت قرار داد و برای ادامه مسیر دانشجو را تشویق به ورود به بازار کار کرد. در ادامه باید پروژه‌های پژوهشی را در قالب یک مگاپروژه در نظر گرفته و دستاوردهای آنها را عملیاتی کنیم.

افضل با اشاره به لزوم ارائه مشوق‌ها برای شرکت‌های خصوصی نیز تصریح کرد: هزینه پژوهش شرکت‌های خصوصی را باید از مالیات‌شان کم کرد تا آنها بتوانند درصدی از مالیات خود را صرف پژوهش کنند. این مهم باعث می‌شود شرکت‌های خصوصی رغبت و انگیزه ورود به پژوهش را پیدا کنند.

عضو هیات مدیره انجمن مهندسی معدن با اشاره به نقش نهادهای مربوطه نیز تصریح کرد: نهادهای مربوط به پژوهش مثل معاونت فناوری ریاست جمهوری یا سازمان‌هایی مثل ایمیدرو باید همایش‌هایی برگزار کنند که در آن افرادی که پایان‌نامه داشته و کار پژوهشی برای شرکت‌ها، سازمان‌های دولتی و خصوصی انجام داده‌اند، کار خود را به منصه داوری بگذارند. چنین نهادهایی می‌توانند از شرکت‌ها و نهادهای ذی‌نفع دعوت کنند تا با یکدیگر ارتباط برقرار و به توسعه کشور کمک کنند.

هزینه تحقیقات، سرمایه‌گذاری خردورزانه

سیامک اخطاری، فعال معدنی با بیان اینکه برای افزایش ارزش‌افزوده و توسعه بخش معدن ناگزیریم به تحقیق و توسعه توجه کنیم به «روزگارمعدن» گفت: باتوجه به فضای دشوار در دنیای رقابت امروز نقش ایجاد ارزش‌افزوده در پیشبرد اهداف معدنی و صنعتی بر کسی پوشیده نیست و یکی از مولفه‌های ایجاد این ارزش برای مواد معدنی پرداختن به بحث تحقیق و توسعه است. او خاطرنشان کرد: از آنجا که محصولات فرآوری‌شده ارزش‌افزوده بیشتری دارند، صرف هزینه تحقیقاتی برای تولید در اصل یک سرمایه‌گذاری خردورزانه و منطقی است.

دستیابی به اهداف بازار

این فعال معدنی ادامه داد: اهمیت بخش تحقیق و توسعه به شکلی است که کلیه شرکت‌های حاضر در عرصه رقابت یک واحد به همین نام در مجموعه خود تعریف می‌کنند. در واقع برای دستیابی به اهداف بازار و تهیه محصول معدنی مطابق نیازهای بازار به‌ویژه در بخش فرآوری، این واحد می‌تواند به شکلی پویا با رصد تغییرات نیازهای بازار، طرح‌های تولیدی را ارائه دهد. او تصریح کرد: اهمیت تحقیق و توسعه به حدی است که می‌توان این واحد را به‌عنوان مهم‌ترین رکن تاثیرگذار در تبیین استراتژی تصمیم‌سازان تلقی کرد.

جایگاه تحقیق در کشورهای نفت‌خیز

اخطاری با اشاره به جایگاه تحقیق و توسعه در کشورهایی که به صادرات منابع اولیه از جمله نفت متکی هستند، گفت: کشورهایی همچون ایران که به صادرات مواد خام معدنی وابسته هستند، به تحقیق و توسعه بهای چندانی نداده‌اند و درست عکس این قضیه در کشورهای پیشرفته دیده می‌شود.

او گفت: کشورهای توسعه‌یافته به تجارت به‌عنوان یک ضرورت نگاه کرده و با تمرکز روی تحقیق و توسعه معدن و صنعت قدرت چانه‌زنی خود را در مراودات تجاری بالا برده‌اند. در واقع به‌دلیل اینکه این کشورها جایگاه تحقیق و توسعه را به‌خوبی درک کرده‌اند، توانسته‌اند صاحب فناوری شوند.

جایگاه بخش خصوصی

این فعال معدنی با اشاره به نقش بخش خصوصی در پیشبرد تحقیقات بخش معدن و صنعت گفت: بخش خصوصی در کشور ما به‌عنوان ذی‌نفع بخش تحقیق و توسعه نتوانسته به شکل مفیدی از این بخش استفاده مطلوب را ببرد.

اخطاری در پاسخ به این سوال که برخلاف کشورهای توسعه‌یافته چرا بخش خصوصی در کشور ما نقش کمرنگی در پیشبرد تحقیق و توسعه دارد، گفت: سیاست‌های کلان کشور ما در راستای تمرکز بر این حوزه نبوده، این در حالی است که برای رونق تولید، صادرات و فرآوری باید بر نقش‌آفرینی بخش خصوصی متمرکز شد.

این مهم می‌تواند به مجموعه فعالیت‌های صنف صنعت و معدن جهت دهد. فراموش نکنیم که توجه به نقش بخش خصوصی میل و انگیزه برای سرمایه‌گذاری را افزایش داده و در نتیجه علاقه آنها به تحقیق و توسعه مضاعف می‌شود.

حل مشکل کمبود بودجه

این فعال معدنی با اشاره به اهمیت مولفه سرمایه گفت: نیاز به سرمایه‌گذاری بالا، می‌تواند از عوامل بازدارنده ورود به حوزه تحقق و توسعه باشد، این در حالی است که با تجمیع قوی و تشکیل هلدینگ‌های معدنی به‌راحتی می‌توان نقیصه کمبود بودجه تحقیقاتی را پوشش داد.

توان علمی نیروی انسانی

اخطاری با اشاره به نقش نیروی انسانی توانمند گفت: یکی از عوامل بازدارنده رویکرد تحقیق و توسعه در بخش معدن و صنایع وابسته ضعف اطمینان به توان علمی نیروی انسانی است. شاید این مسئله به‌دلیل ضعف اشراف بر توانمندی‌های علمی کشور باشد و در رده کمبود اعتمادبه‌نفس جای گیرد. از آنجا که کشور ما در سخت‌ترین شرایط از جمله دوره جنگ تحمیلی و تحریم‌های ظالمانه دستاوردهای بزرگی را در عرصه خودکفایی صنعتی به ثبت رسانده، می‌توان در این حوزه نیز موفق عمل کرد.

این فعال معدنی در بیان راهکار گفت: برای افزایش میل به تحقیق و توسعه پیشنهاد می‌شود تصمیم‌سازان کشور سیاست‌های تشویقی مبتنی بر تولید و صادرات محصولات را به سمت فرآوری و ایجاد ارزش‌افزوده پیش ببرند. رمز موفقیت این اهداف در پایداری و برنامه‌های بلندمدت است که دستخوش تغییرات سلیقه‌ای و فصلی نشود، زیرا صنعت و معدن شاخه‌ای است که نیاز به برنامه‌ریزی با افق‌های میان‌مدت و بلندمدت دارد.

سخن پایانی

کارشناسان باور دارند در شرایط حاضر که در انقلاب صنعتی چهارم به‌سر می‌بریم، بخش معدن در اولویت برنامه‌ها قرار دارد. از آنجا که عناصر نادر خاکی، انرژی‌های پاک و استفاده از انرژی خورشیدی در اولویت برنامه کشورها خواهد بود، اهمیت تحقیق و توسعه در بخش معدن دوچندان می‌شود. در انقلاب صنعتی چهارم به استخراج مواد معدنی از دریاها، اقیانوس‌ها و کرات دیگر بها داده می‌شود؛ بنابراین ما نیز باید تلاش کنیم تا با توسعه تحقیقات خود از این مهم عقب نیفتیم.

برخی کارشناسان بر این نکته تاکید دارند که ما ادای توسعه را درمی‌آوریم و با اینکه مطرح می‌شود به تحقیق و توسعه بها می‌دهیم، در عمل مدیران سنت‌گرا هستند و تمایلی به تغییرات تازه ندارند، این در حالی است که برای خروج از این شرایط باید ساختار را شکسته و از کارمندمحوری به سمت پژوهش‌محوری پیش برویم. این مهم به داشتن مدیران جسور وابسته است. آنها از لزوم افزایش روحیه ریسک‌پذیری در کشور، کاهش نقش دولت و بها دادن به پایان‌نامه‌ها و رساله‌های کارشناسی ارشد و دکترا و تشویق دانشجویان برای ورود به بازار کار سخن می‌گویند. همچنین کارشناسان باور دارند در کشورهای نفت‌خیز روحیه تحقیق و توسعه کمتر وجود دارد، در حالی که برای این مهم باید جدی‌تر بود. آنها بر لزوم درک مفهوم تحقیق و توسعه، توجه بیشتر به نقش بخش خصوصی و تشکیل هلدینگ‌های معدنی برای رفع کمبود بودجه تاکید دارند.

توسعه، سیاست راهبردی گهرزمین

معادن می‌توانند از طریق ایجاد ظرفیت‌ها و موادخام برای تولید، ایجاد اشتغال، ارزش افزوده و درآمدهای مالیاتی رشد و توسعه کشورها را سرعت بخشند. به گزارش معدن۲۴، این امر با سیاستگذاری‌های صحیح در این بخش و ارزیابی اثرات آن روی سایر بخش‌های اقتصادی ممکن است. افزایش سرمایه‌گذاری و تولید در این بخش از طریق افزایش بازدهی سرمایه در بخش معدن و صنایع معدنی، موجب افزایش سرمایه‌گذاری در این بخش می‌شود. حوزه معدن یکی از مهم‌ترین بخش‌های اقتصادی کشورهای دارای وفور منابع است که از ارتباطات پیشین و به‌ویژه پسین زیادی برخوردار است. ارتباطات پسین شامل فعالیت‌های پایین دستی بخش معدن مانند ذوب، پایش و فرآوری است؛ بنابراین رشد این بخش می‌تواند به عنوان یکی از محرک‌های اقتصادی، نقش انکارناپذیری در توسعه اقتصادی ایران داشته باشد. کشور ما درحال‌حاضر با داشتن بیش از ۱۲ نوع ماده معدنی غیرنفتی با ذخایر حدود ۴۹ میلیارد تن، جزء ۶۱ کشور اول دنیا در کانی‌های فلزی و غیرفلزی است. وجود این ذخایر عظیم و همچنین امکان دسترسی به انرژی‌های ارزان نرخ و نیروی انسانی مناسب، موقعیت استراتژیک و رقابت پذیر بودن محصولات آن در بازارهای منطقه‌ای و جهانی اقتضا می‌کند که تمام اقدامات و امکانات لازم در جهت سهیم شدن این بخش در تجارت و بازارهای جهانی به عمل آید. شرکت گهرزمین در راستای تحقق شعار سال ۱۴۰۰ مبنی بر «تولید، پشتیبانی ها، مانع زدایی ها» توانسته از ابتدای امسال تا پایان آبان ماه امسال با تولید ۳ میلیون و ۱۷۵ هزار و ۷۶۴ تن کنسانتره، نقش بسزایی را در چرخه فولاد کشور ایفا کند. اثرات افزایش سرمایه‌گذاری و بهره‌وری بخش معدن بر ارزش افزوده و صادرات بخش‌های مختلف اقتصادی ایران با استفاده از مدل تعادل عمومی قابل محاسبه است. با توجه به فرصت‌های نسبی موجود در بخش معدن و لزوم تنوع بخشیدن به اقتصاد کشور در جهت کاهش وابستگی به نفت و رشد صادرات غیر نفتی، درک بهتری از نقش معدن در اقتصاد کشور می تواند سیاستگذاران کشور را در تعیین و تصویب برنامه‌های توسعه‌ای یاری نماید. شرکت سنگ آهن گهرزمین که از شرکت‌های بزرگ معدنی و صنعتی محسوب می‌شود علاوه بر تولید مضاعف محصولاتی نظیر کنسانتره و گندله، سهم قابل توجهی از اشتغالزایی را به خود اختصاص داده است. از جمله طرح‌های توسعه‌ای شرکت گهرزمین می‌توان به پروژه افزایش کنسانتره و گندله، پروژه انتقال خط ۲ آب خلیج‌فارس، احداث ۳ کارخانه آهن اسفنجی هر یک با ظرفیت ۱/۷ میلیون تن، احداث کارخانه ذوب با ظرفیت تولید ۳ میلیون تن، احداث کارخانه نورد با ظرفیت ۳ میلیون تن و احداث نیروگاه ۵۰۰ مگاواتی اشاره نمود. عملیات اکتشاف و پی جویی سنگ آهن را در منطقه‌ای در جنوب غرب سیرجان (استان کرمان) در سال ۱۳۴۸ آغاز و سپس شرکت ایروسرویس در محدوده‌ای به وسعت ۴۵۰۰۰ کیلومتر مربع درفاصله بین آباده فارس تاجازموریان، برداشت‌های ژئوفیزیک هوایی را انجام و آنومالی‌های متعددی که دارای ظرفیت‌های بالایی از سنگ آهن بودند را مشخص کرد.

ظرفیت‌های تولید

بزرگ‌ترین سنگ شکن خاورمیانه با ظرفیت ۱۵ میلیون تن، خط یک کنسانتره با ظرفیت ۲ میلیون تن در سال، خط دو کنسانتره با ظرفیت ۲ میلیون تن در سال، خط سه کنسانتره با ظرفیت ۲ میلیون تن در سال، درحال‌حاضر سه خط کنسانتره هر کدام به ظرفیت ۲ میلیون تن و جمعا ۶ میلیون تن کنسانتره در سال در حال بهره‌برداری است. خط ۱ گندله‌سازی با ظرفیت سالانه ۵ میلیون تن و تولید ۱۶ درصد گندله کشور در حال بهره‌برداری است.

طرح‌های توسعه‌ای گهرزمین

شرکت سنگ آهن گهرزمین در برنامه‌ریزی کلان خود فعالیت‌های بسیاری را در راستای توسعه اقتصادی کشور در دستور کار قرار داده است که بخشی از آن در ادامه می‌آید. ۱-احداث کارخانه ذوب با ظرفیت تولید ۳ میلیون تن، ۲-پروژه خط ۲ انتقال آب خلیج‌فارس، ۳-پروژه افزایش ظرفیت کنسانتره به میزان ۲ میلیون تن، ۴-پروژه افزایش ظرفیت گندله به میزان ۲/۵ میلیون تن، ۵-احداث ۳ کارخانه آهن اسفنجی با ظرفیت هریک ۱/۷ میلیون تن، ۶-احداث نیروگاه ۵۰۰ مگاوات بردسیر، ۷-پروژه اکتشاف و توسعه ذخایر معادن: پهنه‌های نهبندان و جبال بارز و معادن جانجا و خونیک، ۸-پروژه IPCC انتقال پیوسته، ۹-پروژه بازیابی آب از سدهای باطله، ۱۰-پروژه انتقال خط ریلی، ۱۱-مشارکت در احداث پایانه و اسکله مکانیزه تخلیه و بارگیری مواد معدنی -اسکله شهید رجایی، ۱۲-مشارکت در تولید لاستیک ماشین‌آلات معدنی کرمان، ۱۳-پروژه اجرای راه‌های دسترسی ساختمان اداری، ۱۴-محوطه‌سازی و زیرساخت‌ها در سایت‌های توسعه‌ای (۱۳ ساختمان)، ۱۵-پروژه نمک گیری از PIT معدن شماره ۳، ۱۶-راه‌اندازی پروژه خط استاکر و ریکلایمر.

روزگار معدن
صنایع فلزی و غیرفلزی
۴ یکشنبه
۱۰ بهمن ۱۴۰۰
۲۷ جمادی‌الثانی ۱۴۴۳
۳۰ ژانویه ۲۰۲۲
سال چهارم ● شماره ۷۸۰

روی خط خبر

فروش عالی «فملی» با رشد ۱۰۱ درصدی

فروش فملی در مدت ۱۰ ماهه امسال در مقایسه با مدت مشابه سال قبل ۱۰۱ درصد رشد داشته است.

به گزارش ایراسین، اردشیر سعدمحمدی، مدیرعامل شرکت ملی صنایع مس ایران ضمن اعلام رشد ۱۰۱ درصدی فروش فملی در مدت ۱۰ ماهه امسال در مقایسه با مدت مشابه اظهار کرد: در این بازه زمانی، شرکت مس از فروش محصولات خود ۶۲۸۴۷ میلیارد تومان درآمد کسب کرد.

سعدمحمدی بیان کرد: فروش شرکت مس در دی ماه به ۷۶۵۹ میلیارد تومان رسید.

مدیرعامل شرکت مس گفت: این شرکت موفق شد در دی‌ماه بیش از ۱۹۱۱۴ تن کاتد صادر کند. پیش از این بالاترین تناژ ماهیانه صادراتی مربوط به تیرماه امسال و به میزان ۱۷۸۳۵ تن بوده است.

سعدمحمدی ادامه داد: شرکت مس همچنین در فروش داخلی ۷ درصد و در فروش خارجی ۱۵ درصد از برنامه مدون خود عبور کرد.

تشکیل ۱۶ فقره پرونده برداشت غیر مجاز از معادن شن و ماسه

رئیس اداره صنعت، معدن وتجارت شهرستان اشنویه گفت: ۱۶ فقره پرونده برداشت غیر مجاز شن و ماسه برای معادن شهرستان اشنویه تشکیل شده است.

به گزارش خبرگزاری صدا وسیما، اظهارکرد: حامد رمضانی در راستای بازرسی از معادن و جلوگیری از تضییع بیت المال ۱۶ فقره پرونده برداشت غیر مجاز شن و ماسه به مقدار سه هزار و ۸۷۲ تن، به ارزش بیش از دو میلیارد و ۳۲۰ میلیون ریال تشکیل و برای رسیدگی و صدور حکم نهایی به مراجع ذیصلاح ارجاع شد.

وی گفت: از ابتدای امسال تا پایان دی ماه دو هزار و ۶۲۲ مورد بازرسی از واحدهای صنفی و غیر صنفی این شهرستان انجام شده که این بازرسی‌ها منجر به تشکیل ۱۲۷ فقره پرونده تخلف صنفی به ارزش بیش از دو هزار و ۵۶۲ میلیارد ریال شده است.

رمضانی افزود: در بازرسی‌های انجام شده از واحدهای صنفی و غیر صنفی این شهرستان و بررسی اعلام موجودی انبارها و سردخانه‌ها در سامانه جامع انبارها هفت فقره پرونده تخلف اعلام نکردن موجودی برای سردخانه‌های این شهرستان به ارزش بیش از یکهزار و ۵۲۰ میلیارد ریال تشکیل و برای رسیدگی بیشتر و صدورحکم نهایی به تعزیرات حکومتی ارسال شده است.

وی تصریح کرد: در این شهرستان ۳۱ واحد صنعتی دارای پروانه بهره‌برداری معتبر وجود دارد که از مجموع این واحدها ۲۶ واحد صنعتی با اشتغالزایی مستقیم برای ۲۳۲ نفر فعال و پنج واحد نیز نیمه فعال و راکد است. رئیس اداره صنعت، معدن وتجارت شهرستان اشنویه اضافه کرد: این شهرستان دارای دو هزار و ۵۵۲ واحد صنفی با اشتغالزایی مستقیم برای شش هزار و ۳۸۰ نفر است که از مجموع واحدهای صنفی موجود دو هزار و ۴۷ واحد دارای پروانه کسب معتبر بوده و ۵۰۵ واحد صنفی بدون پروانه هستند.

مدیریت دانش، عامل برتری فولاد مبارکه

رئیس انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران گفت: در نحوه رتبه‌بندی شرکت‌ها، ملاک میزان گردش مالی و فروش در اولویت قرار دارد اما باید به این نکته توجه داشت که شرکت فولاد مبارکه با مدیریت دانش توانسته است به چنین جایگاه برتری در میان ۵۰۰ شرکت دست یابد که در نوع خود بی‌نظیر است. بهرام سبحانی در گفت‌وگو با ایراسین با اشاره به کسب رتبه سوم شرکت فولاد مبارکه در بیست و چهارمین همایش شرکت‌های برتر ایران، اظهار کرد: اهمیت برگزیده شدن شرکت فولاد مبارکه در این رتبه‌بندی مهم است؛ چراکه مواد اولیه پتروشیمی از گاز و نفت تامین می‌شود و ارزش افزوده ایجاد شده در بانک هم از گردش دارایی مردم نشات می‌گیرد. این در حالی است که جایگاه برتری شرکت فولاد مبارکه در صنایع کشور ممتاز است. وی افزود: در نحوه رتبه‌بندی، ملاک میزان گردش مالی و فروش در اولویت قرار دارد اما باید به این نکته توجه داشت که شرکت فولاد مبارکه با مدیریت دانش توانسته است به چنین جایگاه برتری در میان ۵۰۰ شرکت دست یابد که در نوع خود بی‌نظیر است. بیست و چهارمین همایش شرکت‌های برتر ایران شناسایی و معرفی شدند. هدف تدوین فهرست شرکت‌های برتر از سوی سازمان مدیریت صنعتی ایران، شفاف‌سازی فضای کسب‌وکار و جایگاه اقتصادی شرکت‌های ایرانی و رتبه‌بندی آنها از نظر میزان تاثیرگذاری در اقتصاد ملی با هدف گسترش رقابت در فضای کسب‌وکار بنگاه‌های اقتصادی اعلام شده است.

واردات ماشین آلات؛ شوکی به «هپکو»

عکس: آیدا فریدی

گروه معدن

موافقت کمیسیون تلفیق بودجه مجلس شورای اسلامی با واردات ۵۰ هزار خودرو سواری و ۱۰ هزار ماشین‌آلات سنگین در ۲۹ دی ماه امسال بار دیگر «حمایت از تولید ملی» را در هاله‌ای از ابهام فرو برد.

آخرین روزهای دی ماه گذشته بود که خبر موافقت کمیسیون تلفیق بودجه مجلس شورای اسلامی با «واردات ۵۰ هزار خودروسواری و ۱۰ هزار ماشین‌آلات سنگین» شرکت هپکو را در شوکی بزرگ فرو برد.

خبری که سخنگوی کمیسیون تلفیق بودجه مجلس در ۲۹ دی ماه گذشته آن را در جمع خبرنگاران اعلام و اظهار کرد: «در نشست کمیسیون تلفیق در خصوص واردات ۵۰ هزار دستگاه خودرو سواری و ۱۰ هزار دستگاه ماشین‌آلات سنگین با تعرفه‌ای که تصویب هیات وزیران می‌رسد، موافقت شد که باید در صحن علنی نیز توسط نمایندگان تصویب شود و شورای نگهبان نیز باید آن را تأیید کند.»

با واردات ۱۰ هزار دستگاه هپکو عملا نابود می‌شود

انتشار این خبر بار دیگر موجی از نگرانی را در بین فعالان کارگری هپکو ایجاد کرد و با واکنش‌های مختلف نیز همراه شد، به طوری که سیدامیر میرناصری، عضو شورای اسلامی کار شرکت هپکو در این رابطه به فارس در اراک گفت: موافقت کمیسیون تلفیق بودجه با واردات ۱۰ هزار دستگاه ماشین‌آلات سنگین یعنی هم قسم شدن برای عدم راه‌اندازی تولید داخل در شرکت هپکو، چرا که با صدور این مجوز عملا هپکو نابود و از بین خواهد رفت.

وی افزود: قبل از تولید ماشین‌آلات در شرکت هپکو، واردکنندگان که انحصار واردات این ماشین‌آلات را در دست داشتند، محصولات را به هر قیمتی که می‌خواستند در اختیار مصرف‌کننده قرار می‌دادند، به طور مثال بیل مکانیکی ۲۲ تن را قبل از اینکه در شرکت هپکو تولید شود و در سال ۹۸به نرخ حدود ۴ میلیارد تومان به فروش می‌رساندند، اما بعد از تولید این محصول در هپکو و زمانی که نرخ تولیدی پایین‌تر از نرخ انحصار بود، آنها اقدام به کم کردن نرخ خود کرده و اعلام کردند هپکو گران فروشی می‌کند، در حالی که هپکو اعلام کرد حاضر است در صورت بالا بودن تعداد سفارش بیل تولیدی را با نرخ وارداتی آنهم با کیفیت به مراتب بالاتر و تغییرات گسترده در ساخت مجموعه‌های بوم و باکت و استیک و جک‌ها از محصول وارداتی و با خدمات پس از فروش ویژه و طلایی عرضه کند. وی تصریح کرد: واردکنندگان بیل‌های سنگین معدنی آن را با قیمتی بین ۱۷ تا ۲۰ میلیارد تومان وارد و به فروش می‌رسانند، اما هپکو این محصول را با تغییرات کیفی و با خدمات پس از فروش طلایی با نرخ حدود ۱۴ میلیارد تومان به فروش می‌رساند، آنهم محصولی که از نظر کیفیت قابل مقایسه با ماشین‌آلات وارداتی نیست. عضو شورای اسلامی کار شرکت هپکو با بیان اینکه رانت‌های وجود دارد که اجازه نمی‌دهد تولید در هپکو رونق بگیرد، اظهار کرد: تلاش برای اخذ مجوز واردات ۱۰ هزار دستگاه ماشین‌آلات اصلا از نظر نیاز معادن به واردات منطقی و واقعی نیست، چرا که بعد از حدود یک سال اعلام آمادگی به معادن، هپکو بارها و بارها اعلام کرده و نامه رسمی زده است که توان تولید نیمی از نیاز معادن کشور به ماشین‌آلات را دارد و قادر است متنوع‌ترین محصولات تولیدی و روز بازار جهان را تا ۲۵ درصد کمتر از نرخ محصولات وارداتی تولید و عرضه کند، اما مجموع سفارشی که دریافت کرد با وجود خدمات پس از فروش طلایی حدود ۵۰ دستگاه بود!

وی خاطرنشان کرد: زمانی که انحصار واردات در اختیار این مافیا است، ماشین‌آلات معدنی که در سال ۹۷ به نرخ ۲ میلیون دلار وارد کشور شده است، امسال با قیمتی معادل ۹۵۰ هزار دلار با ارز حدود ۳۰ هزار تومانی به فروش می‌رسد، به راستی چه رانت و فسادی و پولشویی در واردات ماشین‌آلات وجود دارد؟ چرا کسی پاسخگوی به تاراج رفتن بیت‌المال نیست و نمی‌پرسد چگونه دامپتراکی که در سال ۱۴۰۰ به نرخ ۹۵۰ هزار دلار به فروش می‌رسد درست همان دستگاه در سال ۹۷ با نرخ ۲ میلیون دلار وارد کشور شده است.

فعال کارگری استان مرکزی گفت: انتظار داریم نمایندگان انقلابی در صحن علنی مجلس اجازه چنین وارداتی را نداده و آن را به تصویب نرسانند، کارگران هپکو حدود ۱۰ سال در کف خیابان فریاد زدند که تولید داخل را نجات دهید، صدور این مجوز یعنی نابودی هپکو و مانع تراشی در مسیر تولید داخل.

ما با واردات مخالف نیستیم، اما...

میرناصری بیان کرد: جای بسی تاسف است که معاون وزارت راه و یا صنعت اعلام می‌کنند هپکو مانع واردات است، ما به هیچ عنوان مخالف واردات نیستیم، بحث ما این است که اگر قرار است واردات انجام شود تامین بخشی از نیاز کشور را به هپکو بسپارند نه اینکه با واردات چندین برابری نیاز کشور، تولیدکننده داخل را زمین بزنند، هپکو بارها اعلام کرد توانایی حداقل تامین نیمی از نیاز داخل را دارد.

وی بیان کرد: اگر قرار است واردات انجام شود آن را به شرکت هپکو که ۵۰ سال سابقه تخصص و تعهد دارد بسپارند، بر اساس قانون واردات ماشین‌آلات زیر ۵ سال کارکرد ممنوع است، باید بگوییم متاسفانه در دنیا رسم این شده که می‌گویند ماشین‌آلات سنگین دم مرگ را از طریق مرز دبی و بازرگان ترکیه به ایران قالب کنید، ایرانی‌ها می‌خرند! زیرا متاسفانه معدن‌داران بزرگ ایران خصولتی هستند رانت انجام می‌دهند و کسی هم آنها را رصد نمی‌کند.

معادن ایران گورستان ماشین‌آلات دست دوم است

عضو شورای اسلامی کار هپکو افزود: ماشین دست دوم زیر پنج سال را هیچ کشوری خریداری نمی‌کند، اما جالب است بگوییم یک ماه گذشته بیل مکانیکی با عمر بالای ۱۸ سال وارد کشور کردند و با عمر ۳۰ ساله هم به چشم دیده‌ایم که وارد شده است، آهن قراضه‌هایی که تنها چند ماه مهمان معادن هستند و بعد از آن به دلیل کارایی نداشتن راهی گورستان ماشین‌آلات سنگین می‌شوند! میرناصری اظهار کرد: چالش دیگر واردات ماشین‌آلات راهسازی و معدنی خرید آنها از برندهای مختلف است، که این یک آفت است برندهای مختلف هر کدام قطعات خاص خود را دارد که تهیه آنها در شرایط تحریم با مشکلات بسیاری همراه است، ماشینی با ۲ میلیون دلار وارد کشور شده است که بعد از حدود سه ماه کار کرد معیوب وغیرقابل استفاده شده است چرا که بدلیل انتخاب غلط و غیرکارشناسی و عدم تناسب با شیب معادن کشور و عدم سازگاری موتور با سوخت کشور و عدم سایز مناسب لاستیک و موارد دیگر فعلا از رده خارج شده است. وی گفت: زمانی که می گوییم اگر قرار است وارداتی انجام شود که با نظر کارشناسی و تست کارشناسان و متخصصان باشد به این دلیل است که اینگونه بودجه بیت‌المال حیف و میل نشود و کسی هم پاسخگو نباشد، هپکو شرکتی کاملا شفاف و بورسی وبا سابقه حدود ۵۰ ساله و تجربه بالای فنی و مهندسی دارد که با تولید بیش از ۱۷ نوع محصول کاملا بومی خدمات گارانتی چندین ساله دارد و همین الان هم بعد از ۳۰ سال از تولید برخی دستگاه‌های خود هنوز خدمات پس از فروش به مشتریان خود می‌دهد.

در پی مطرح شدن واردات ۱۰ دستگاه دستگاه ماشین‌آلات راهسازی و معدنی شورای اسلامی کار شرکت هپکو به عنوان بزرگترین مجموعه تولیدکننده ماشین‌آلات راهسازی و معدنی ایران و خاورمیانه طی نامه‌ای به رئیس مجلس شورای اسلامی ضمن ابراز نگرانی از تصمیم کمیسیون تلفیق در راستای صدور مجوز واردات ۱۰ هزار دستگاه ماشین‌آلات سنگین در لایحه بودجه سال آینده و آثار زیان‌بار آن در روند احیا و به رونق رسیدن تولید در شرکت هپکو خواستار توجه جدی به این مسئله شد و حمایت از این شرکت شد. در نامه آمده است: «به دلیل اجرای ناقص اصل ۴۴ قانون اساسی در راستای اجرای خصوصی‌سازی در کشور، کمتر کسی است که طی سال‌های اخیر نام شرکت مادر تخصصی هپکو را به خاطر «اعتراضات صنفی و کارگری» و تیتر یک اخبار و رسانه‌های داخلی و خارجی بودنش، نشنیده باشد، لذا با توجه به پیگیری‌ها و حمایت‌های همه جانبه نمایندگان مجلس شورای اسلامی‌اراک و نمایندگان مجلس در کمسیون‌های مختلف و بازدید چندین باره نمایندگان مجلس شورای اسلامی از شرکت هپکو به جهت حمایت از تولید داخل و نمایش توانمندی‌های این شرکت به ایشان در بحث پشتیبانی و حمایت همه جانبه از تولید داخل و اذعان خود نمایندگان در باب خط قرمز بودن شرکت هپکو، به یکباره امروز و از سوی سخنگوی کمسیون تلفیق مجلس مصوبه واردات ده هزار ماشین‌آلات معدنی و راهسازی صادر شد که می‌توان گفت تمامی تولیدکنندگان داخلی را به شوک عجیبی فرو برد. چرا پس از تبلیغات گسترده نمایندگان مجلس انقلابی در جهت حمایت از تولید داخل و تاکید وی در حل مشکلات شرکت هپکو و با توجه به تاکیدات چندین باره مقام معظم رهبری در باب تولید داخل، شاهد این هستیم که در جنگی نابرابر بار دیگر مافیای زر و زور و تزویر با ترفندهای مختلف و با نفوذ در دولت و مجلس عنان را به‌دست گرفته و به راحتی و با بهانه‌های واهی و در غفلت برخی مسوولین مجوز این حجم از واردات ماشین‌آلات معدنی وراهسازی در اختیار می‌گیرد و متاسفانه روزانه شاهد خروج میلیون‌ها دلار ارز از کشور و هجوم ورود انواع ماشین‌آلات دست دوم بدون برند معتبر از مرزهای جنوب و شمال کشور هستیم، بدون اینکه رصدی از جانب مراجع ذیصلاح در باب کیفیت و کمیت این دستگاه‌ها داشته باشیم و متاسفانه در آینده‌ای نه چندان دور شاهد ورود این دستگاه‌ها در قبرستان ماشین‌آلات معادن بزرگ کشور هستیم.

ما کارگران مجموعه هپکو سال‌ها و سال‌ها فقط با امید به روی کار آمدن مجلس و دولت انقلابی با این مافیای پیچیده واردات با دستان خالی جنگیدیم و هر جا که می‌رفتیم و داد می‌زدیم یکصدا می‌شنیدیم که بگذارید این مجلس و دولت تغییر کند تا مجلس انقلابی به حمایت از کارگران و تولید ملی بیاید که متاسفانه امروز شاید آخرین روزنه‌های امیدمان هم نا امید شد. چرا به گفته معدن دارانی که ادعا می کنند که نیاز کشور بیش از یازده هزار ماشین‌آلات معدنی هست و پس از گذشت بیش از یک سال از اعلام آمادگی شرکت هپکو برای تولید این محصولات، فقط تا کنون باید حدود پنجاه دستگاه سفارش ماشین‌آلات به این شرکت داده شود. به نظر شما این حد از تناقض در گزارشات و عملکرد معدن داران خصولتی به جز ایجاد رانت و فساد عجیب در این صنعت بوده است و اصلا این کشور تا کی می‌تواند در برابر این حجم از خیانت دوام بیاورد؟ با این حال بارها و بارها نیز عرض کرده‌ایم که شرکت هپکو هیچ مشکلی با وارداتی که تقاضای بیشتر از ظرفیت تولید داخل، ولی چرا یک بار برای همیشه طرحی در مجلس مصوب نمی‌شود که این واردات از طریق یک کارخانه تخصصی و به صورت شفاف و با گستردگی خدمات پس از فروش در سطح کشور انجام شود و چرا معادن خصولتی که باید به فکر بهره‌برداری و تولید ماده معدنی خود باشد، باید تمام فکر خود را به موضوع واردات ماشین‌آلات اختصاص دهد. در پایان نیز عرض می‌کنیم با توجه به رویکرد این مجلس انقلابی و با توانمندی و امکانات و زیر ساخت‌های این شرکت (که از حضرتعالی درخواست عاجزانه داریم از نزدیک شاهد بخشی از این توانمندی‌ها باشید) باید به عنوان یک حق و خواسته قوی از مدیران این شرکت تولیدات انواع محصولات معدنی را مطالبه کنید، چرا که با این تجهیزات و دانش فنی و امکانات، اگر نتوانیم این محصولات معدنی و دیگر تجهیزات و پروژه‌های عظیم صنعتی را که بارها و بارها در طی سالیان گذشته و برای نخستین بار تولید کردیم را انجام دهیم، یا مدیران و مسوولان این شرکت توان این کار را ندارند که باید در اسرع وقت با نیروهای کارآمد جایگزین شوند و یا خدای ناکرده رویکرد دولت در باب حمایت از تولید داخل و... در حد شعار است و قضاوت این عملکرد بار دیگر به عهده خود مردم گذاشته خواهد شد و اگر در خصوص این رویکرد غلط چاره‌ای اندیشیده نشود، بار دیگر و برای حفظ اعتماد مردم به نظام و انقلاب و صیانت از صنایع بزرگ کشور که جزو هویت کارگران عزیز کشور است مجبور به ادامه اعتراضات صنفی و قانونی و به حق خود خواهیم بود.»

اجرای پروژه احداث پایگاه امداد و نجات زغال سنگ در دهه فجر

مدیر مجتمع معادن زغالسنگ طبس از آغاز عملیات اجرایی احداث نخستین پایگاه امداد و نجات معادن زغال سنگ کشور در این مجتمع طی دهه فجر خبر داد.

به گزارش ایراسین، حمیدرضا عسکری اظهار کرد: طرح احداث پایگاه امداد و نجات مجتمع معادن زغال سنگ طبس با هدف ارتقای شاخص‌های ایمنی این معدن به مساحت ۱۵ هزار مترمربع و اعتبار حدود ۸۶۰ میلیارد ریال احداث می‌شود. این طرح اکنون در مرحله تجهیز کارگاه است و طی ۲۰ ماه به بهره‌برداری می‌رسد. وی ادامه داد: این پایگاه امداد و نجات شامل امکاناتی از قبیل پد فرود هلیکوپتر امداد، ساختمان درمانی مجهز به اتاق عمل، پارکینگ خودروها و انبار تجهیزات آتش نشانی و امدادی، فضای مانور و تمرین گروه امداد و نجات، فضای آموزشی و اداری و سالن ورزشی، ساختمان‌های تاسیساتی، خدمات رفاهی و آسایشگاه امدادگران و کارکنان و فضای سبز و محوطه‌سازی است. مدیر مجتمع معادن زغال سنگ طبس با اشاره به برنامه‌های پیش روی پایگاه امداد و نجات این مجتمع گفت: تامین تجهیزات ایمنی امداد و نجات و اورژانس، آموزش امدادگران و نیروهای ایمنی معادن و صنایع معدنی، انجام مانورهای آموزشی، انجام عملیات امداد و نجات در بروز حوادث، اقدامات اولیه پزشکی و انتقال اورژانسی مصدومان و حادثه دیدگان در پایگاه مذکور مدنظر است. وی افزود: مجتمع معادن زغال سنگ طبس از سال ۹۷ اقدام به انجام مطالعات و پیگیری‌های لازم از ایمیدرو کرد و این موضوع به عقد تفاهمنامه بین وزارت صنعت، معدن و تجارت و شرکت تهیه و تولید مواد معدنی ایران مبنی بر بازسازی، آماده‌سازی و احداث پایگاه‌های امداد نجات و تجهیز آن در ۴ حوزه زغالی بزرگ کشور شامل مناطق طبس، کرمان، البرز مرکزی و البرز شرقی منتهی شد.

کاهش تولید در قطب فولادی چین

مقامات شـهر تانگشان، قطب اصلی فولادسازی چین، به دلیل بدتر شـدن کیفیت هوا در پکن که در فاصله کمتر از ۲۰۰ کیلومتـری آن قـرار دارد، پیش از بازی‌های المپیک زمسـتانی که آغاز می‌شود، دسـتور کاهش تولید بیشتری را صادر کردند.

به گزارش فولادبان، بر اسـاس مطالعات سفارت امریکا، سـطح خطرناک‌ترین نوع ذرات هوا در پایتخت چین طی هفته گذشـته افزایش یافته اسـت و اکنـون در بالاترین سـطح از اوایل نوامبر قرار دارد. مقامات چینی می‌خواهند برای نمایش بازی‌های زمسـتانی کـه از ۴ تا ۲۰ فوریه در پکن و اطراف آن برگزار می‌شـود، آسـمان آبی را تضمین کنند. آلودگی پکن به بدترین میزان از اوایل نوامبر قبل از المپیک زمستانی رسیده است.

به گزارش Mysteel، دولت محلی تانگشان برای مقابله با آلودگی شـدید تا اطلاع ثانوی هشدار نارنجی صادر کرد که به این معنی است که برخی از کارخانه‌های فولاد مجبور خواهند شد تولید خود را از کوره‌های بلند کاهش دهند.

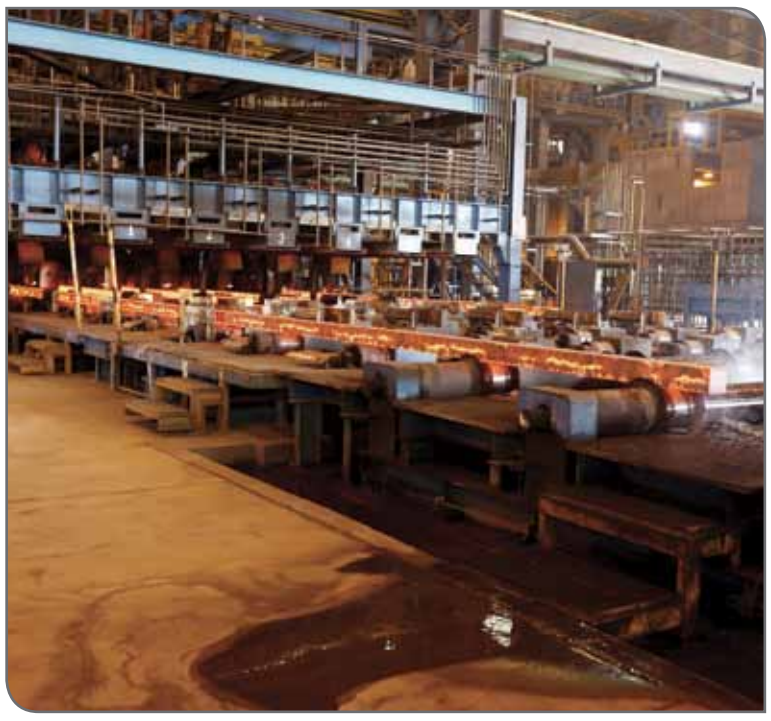
کاهش‌هـای مشـابهی در فعالیت‌های صنعتـی قبل از بازی‌های المپیک تابسـتانی در پکن در سال ۲۰۰۸ وجود داشـت و صنعت فولاد، یکی از منابع اصلی آلودگی هوا در چین، برای محدودیت‌های سخت‌تر آماده شده است.

وزارت محیط‌زیسـت چین روز دوشنبه اعلام کرد: برای اطمینان از آسمان صاف برای بازی‌های المپیک، دولت‌های محلی در پکن و استان‌های اطراف اجازه خواهند داشت تا علیه صنایع و وسایل نقلیه آلاینده سنگین اقدام کنند.

تانگشـان در ماه اوت اعلام کرد که کاهش ۳۰ درصدی تولید برخی از فولادسازان را تا اواسط مارس تمدید خواهد کرد. حرکت به سـمت نارنجی پس از آن صورت می‌گیرد که این شهر چندی پیش محدودیت‌های زمستانی را اعلام کرد که منجر به تعلیق عملیات ۱۶ کوره بلند از ۳۰ ژانویه تا ۲۰ فوریه و ۳ تا ۱۳ مارس خواهد شد.

به گفته مرکز تحقیقات انرژی و هوای پاک، سطوح ذرات معلق در پایتخت چین تقریبا هفت برابر دستورالعمل‌های WHO اسـت و یک خطر مداوم برای سـلامت سـاکنان است.محدودیت در تولید فولاد منجر به کاهش تقاضا برای ماده اصلی سنگ‌آهن می‌شود.

رشد ۳.۶ درصدی تولید فولاد در ۲۰۲۱

گروه معدن

انجمن جهانی فولاد طی گزارشـی اعلام کـرد: مجموع تولید جهانی فولاد خام طی سـال ۲۰۲۱ میلادی ۳.۶ درصد افزایش یافت و به بیش از ۱.۹ میلیارد تن رسـید. براسـاس این گزارش سـهم ایران به عنوان دهمین فولادسـاز برتر جهان از این تولید ۲۸.۵ میلیون تن بود که افت ۱.۸ درصدی داشت.

بـه گزارش روابط عمومی ایمیدرو، براسـاس گـزارش انجمن جهانی فـولاد World Steel Association، فولادسـازان جهان از ابتدای ژانویه تا پایان دسـامبر ۲۰۲۱ میلادی، یـک میلیارد و ۹۱۱ میلیون و ۹۰۰ هـزار تن فولاد خام تولید کردند که حاکی از رشـد ۳.۶ درصدی نسبت به سال ۲۰۲۰ میلادی است.

همچنین ۶۴ کشور فولادساز جهان طی دسامبر ۲۰۲۱ میلادی، ۱۵۸ میلیون و ۷۰۰ هزار تن فولاد خام تولید کردند که نسبت به مدت مشابه سال گذشته کاهش۳ درصدی نشان می‌دهد. طی سال ۲۰۲۱ میلادی، ایـران در مجموع ۲۸ میلیـون و ۵۰۰ هزار تن فولاد خام تولید کرد که نسبت به مدت مشابه سال ۲۰۲۰ میلادی، ۱.۸ درصد کاهش یافت. این در حالی است که تولید فولاد خام ایران در دسامبر سال گذشته با ۱۵.۱ درصد رشـد نسبت به مدت مشابه سال گذشته میلادی به ۲ میلیون و ۸۰۰ هزار تن رسـید. از ابتدای ژانویه تا پایان دسـامبر ۲۰۲۱ میلادی، چین با تولید یک میلیارد و ۳۲ میلیون و ۸۰۰ هزار تن (افت ۳ درصدی نسـبت به سـال ۲۰۲۰ میلادی) در رتبه نخست تولید این محصول در جهان ایسـتاد. پـس از آن، هند با تولید ۱۱۸ میلیـون و۱۰۰ هزار تن فولاد خام (رشـد ۱۷.۸ درصدی)، ژاپن باتولید ۹۶ میلیون و ۳۰۰ هزار تن (رشـد ۱۵.۸ درصدی)، امریکا با تولید ۸۶ میلیون تن (رشـد ۱۸.۳ درصـدی) و روسـیه با تولیـد ۷۶ میلیون تن (رشـد ۶.۱ درصدی) در رتبه‌های دوم تا پنجم جای گرفتند

همچنیـن کره جنوبـی باتولیـد ۷۰ میلیون و ۶۰۰ هـزار تن فولاد خـام (افزایـش ۵.۲ درصدی)، ترکیه با تولیـد ۴۰ میلیون و ۴۰۰ هزار تـن (افزایش ۱۲.۷ درصـدی)، آلمان با تولید ۴۰میلیـون و ۱۰۰ هزار تن (افزایـش ۱۲.۳ درصدی)، برزیل با تولیـد ۳۶ میلیون تن (افزایش ۱۴.۷ درصـدی) و ایـران با تولید ۲۸ میلیون و ۵۰۰ هزار تن (افت ۱.۸ درصدی) در رتبه‌های ششم تا دهم جهان ایستادند.

خبر

کاهش واردات فولاد چین

سال گذشته میلادی واردات محصولات فولادی نیمـه نهایی به چیـن کاهـش ۲۴.۵ درصدی را نسـبت به سـال ۲۰۲۰ تجربه کرد و به ۱۳.۷۵۹ میلیـون تن رسـید. البته علت ایـن کاهش، آمار بالای سـال ۲۰۲۰ بود که بین ژوئن تا سـپتامبر که سـایر بازارها در قرنطینه به سر می‌بردند چین در حـال واردات فـولاد بـود. واردات محصولات نهایی فولادی نیز ۲۹.۵ درصد افت سـالانه داشته ۱۴.۲۶۸ میلیون تن ثبت شـد. کل واردات فولاد به چین سـال ۲۰۲۱ حدود ۲۸.۰۲۷ میلیون تن ثبت شده که ۲۷.۱ درصد نسبت به سال قبل افت داشت.

به گزارش فـولاد ایران، انتظار مـی‌رود واردات بیلـت از اواخر فوریه باز هـم افزایش یابد چرا که در نوامبـر قیمت‌هـای وارداتی افت داشـت و در دسـامبر خریدها افزایش یافت. متوسط نرخ بیلت وارداتـی در چین از ۶۸۷ دلار در هر تن سـی اف آر در اکتبـر به ۶۰۱ دلار در نوامبر و ۶۰۴ دلار در دسامبر رسید.

کارشناسـان معتقدند تقاضای فـولاد در چین سال ۲۰۲۲ احتمالا نسبت به سال قبل ثابت مانده یا کاهش می‌یابد از این رو بعید است واردات فولاد نسبت به سال ۲۰۲۱ افزایش یابد.

ذخایر ارز و طلای روسیه بازهم رکورد زد

بانـک مرکـزی روسـیه اعـلام کـرد خریدهـای برنامه‌ریزی‌شده ارزهای خارجی و ارزیابی مجدد و مثبت بـازار حجم ذخایـر ارز خارجی این کشـور را به رکورد ۶۳۸.۲ میلیارد دلار رسانده است.

بـه گزارش تسـنیم، بانک مرکزی روسـیه اعلام کرد ذخایـر ارز خارجـی این کشـور ۷.۷ میلیـارد دلار در هفته گذشته افزایش‌یافته و کل دارایی‌های ارز خارجی ایـن کشـور بـه رکـورد ۶۳۸.۲ میلیارد دلار رسـیده است. طبق گزارش بانک مرکزی روسیه، ذخایر بین‌المللی این کشور طی یک هفته از هفتم تا چهاردهم ژانویه ۱.۲ درصـد بالا رفته و به ۶۳۰.۵ میلیارد دلار رسیده‌اسـت. ایـن افزایش نتیجه خریدهای برنامه‌ریزی‌شـده ارزهای خارجی و ارزیابی مجدد و مثبت بازار بوده‌است.

روسـیه درحال‌حاضر از رتبه پنجم به رتبه چهارم در میان بزرگ‌ترین دارنـدگان ذخایر خارجی در دنیا ارتقا یافته‌است. روسیه درواقع جایگاه هند را گرفته‌است که قبلاً در رتبه چهارم قرار داشت. ذخایر خارجی هند طی هفته اول ژانویه کاهش‌یافته است.

ذخایر بین‌المللی روسـیه شامل طلای پولی، ارزهای خارجی و حق برداشت مخصوص می‌شود که در اختیار بانک مرکزی و دولت قرار دارد.

بانک مرکزی روسـیه طی ۶ سال گذشته ذخایر خود را حدود ۲ برابر کرده‌اسـت. ذخایر بین‌المللی روسیه در ۲۰۱۵ به‌خاطر تلاش دولـت برای بیرون آوردن اقتصاد از بحران نرخ نفت، تا ۳۵۶ میلیارد دلار کاهش‌یافته بود.

رئیس سازمان صنعت، معدن و تجارت آذربایجان شرقی:

تامین برق واحدهای فولادی پیگیری می‌شود

رئیس سازمان صنعت، معدن و تجارت آذربایجان شرقی با تاکید بر رفع موانع و چالش‌های پیش روی حوزه فولاد گفت: در تعامل جدی با مقام‌های ملی و استانی مسئله تامین برق مورد نیاز این صنعت پیگیری خواهد شد.

به گزارش ایرنا، صابر پرنیان در دیدار با اعضای انجمن فولاد آذربایجان شرقی، سرمایه‌گذاری در زیر ساخت‌های صنعت برق به منظور افزایش ظرفیت و تامین انرژی صنایع استان را ضروری دانست و اظهار کرد: صنایع فولادی استان در سال‌های اخیر پیشرفت خوبی داشته است و باید با اقدامات حمایتی و به همت بخش خصوصی در جهت تحرک بخشی و ارتقاء هر چه بیشتر این صنعت تلاش کنیم. وی با بیان اینکه تکمیل زنجیره تامین و ارزش در صنعت فولاد جزو مهم‌ترین برنامه‌های صمت استان است، افزود: تمهیدات لازم در راستای آماده‌سازی بسترها فراهم شده است و با فعال شدن معادن کوچک و استفاده از ظرفیت معادن استان‌های همجوار هم می‌توانیم بخشی از مواد اولیه مورد نیاز واحدهای فولادی را تامین کنیم.

رئیس صنعت، معدن و تجارت آذربایجان شرقی بر احصاء دقیق مسائل حوزه فولاد به منظور بررسی در نشست‌های مشترک آتی با مدیران وزارت صمت و مسئولان استانی و همچنین ارائه راهکارها و پیشنهادات سازنده در جهت توسعه هرچه بیشتر صنایع فولادی استان تاکید کرد.

مسائل گمرکی و صادراتی، مواد اولیه، انرژی (برق و گاز)، بورس کالا و سامانه بهین یاب از جمله مواردی بود که در این جلسه مورد بحث و بررسی قرار گرفت.

آذربایجان شرقی از نظر ظرفیت بالقوه تولید و فعالیت حدود ۳۰ واحد تولیدی فولادی، ۱۵ درصد ظرفیت تولید شمش فولادی و ۲۴ درصد ظرفیت تولید مقاطع فولاد ساختمانی کشور را به خود اختصاص داده است.

این استان با تولید بیش از ۵.۱ میلیون تن شمش فولادی و ۲.۵ میلیون تن مقاطع فولاد ساختمانی از قطب‌های فولاد در محصولات نهایی و طولی است.

کاهش نفوذ فرونشست به تهران از اتوبان آزادگان

گروه معدن

مدیرکل دفتر مخاطرات، زیست‌محیطی و مهندسی سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات‌معدنی کشور فرونشست را یکی از پیامدهای عدم مدیریت منابع آب و برداشت بی‌رویه از منابع آبی دانست و گفت: اصفهان نخستین شهر کشور است که فرونشست به داخل شهر راه یافت، ولی در تهران از بزرگراه آزادگان احتمال نفوذ زبانه‌های فرونشست به شهر تهران کم می‌شود که این امر به دلیل درشت دانه بودن دو سوم خاک تهران است؛ ولی از زاینده‌رود به سمت شمال، تمام شهر ریز دانه است.

به گزارش ایسنا، رضا شهبازی در وبینار تخصصی فرونشست اصفهان، حرکت توده خاک در محور قائم به سمت پایین را فرونشست زمین دانست و افزود: سازوکاری که در رابطه با فروریزیش و فروچاله‌ها عمل می‌کند، لزوما با فرونشست یکسان نیست، ضمن آنکه ترک و شکاف‌ها در مرز کوه و دشت و یا مرز دشت با پلایاها (playa) و زمین هایی با خاک شور و سدیمی، سازوکار خاص خود را دارند؛ از این رو هر کدام از این پدیده‌ها ساز و کار خاص خود را دارد.

وی، نمونه آن را دشت مهیار دانست که عملا اکنون از آب کارستی پایین لایه‌های زمین برداشت می‌شود، خاطر نشان کرد: از این رو انتظار می‌رود که در استان اصفهان شاهد این فروچاله‌ها باشیم، اگر برای آن اقدامی صورت نگیرد.

شهبازی، فرونشست را یک حرکت بطئی دانست که دارای اثرات مشابه سایر مخاطرات فرسایشی مانند خشکسالی و تغییر اقلیم هستند که در گذر زمان آثار آن مشخص می‌شود.

مدیرکل دفتر مخاطرات، زیست‌محیطی و مهندسی سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات‌معدنی کشور فرونشست را یکی از پیامدهای عدم مدیریت منابع آب و برداشت بی‌رویه از منابع آبی دانست و اظهار کرد: اتفاقی که از برداشت بی‌رویه آب در زیر زمین رخ می‌دهد، سال‌ها طول می‌کشد تا در سطح زمین ظاهر شود، به دلیل شرایط موجود در استان اصفهان، مطالعات کلیه دشت‌های مهم آن از نظر پهنه بندی خطر فرونشست انجام شده است.

وی پدیده فرونشست را با عناوینی چون «سرطان زمین»، «زلزله خاموش» و «مرگ آبخوان» توصیف کرد و ادامه داد: این پدیده پی سازه‌ها را جابه‌جا می‌کند که در این شرایط مقاوت سازه را در برابر مخاطرات و رخدادهای دیگر کاهش می‌دهد و آستانه سازه را در برابر رخدادهای ضعیف تغییر داده و منجر به تخریب آن می‌شود.

شهبازی، یکی از چالش‌های پدیده فرونشست زمین را دیر مشاهده شدن آن عنوان کرد و یادآور شد: همواره فرونشست زمین و گرد و غبار با یکدیگر بوده است، به گونه‌ای که در دهه ۳۰ میلادی در امریکا همراه بودن این دو پدیده منجر به مهاجرت‌های بزرگ شده است.

وی، آغاز فرونشست زمین در ایران را مربوط به سال ۱۳۴۰ یعنی از زمانی که الکتروموتورها آمدند، دانست و اضافه کرد: ولی در اواخر دهه ۷۰ که خشکسالی کشور آغاز شد و تاکنون نیز ادامه دارد، فرونشست به ادبیات رسمی کشور تبدیل شد و از پایان نامه خارج شد و مورد توجه مسئولان قرار گرفت.

شهبازی با بیان اینکه بر این اساس در دهه ۸۰ همه دشت‌های کشور مورد پایش قرار گرفتند، خاطر نشان کرد: به دنبال گزارش سازمان نقشه برداری در رابطه با کاهش تراز سطح زمین در سال ۱۳۸۳، کارشناسان سازمان زمین شناسی با همکاری دانشگاه امپریال کالج مطالعات اولیه فرونشست دشت تهران شهریار را انجام داد و نخستین گزارش در مورد فرونشست جنوب تهران به صورت گزارش و نخستین نقشه inSAR تداخل سنجی راداری منتشر شد.

به گفته وی در این گزارش بیشترین نرخ فرونشست در حدود ۱۶ سانتی متر و متوسط فرونشست در حدود ۶ تا ۷ سانتی متر را نشان می‌داد.

شهبازی اضافه کرد: بر اساس این گزارش دشت‌های رفسنجان، سیرجان، کاشمر، زرند، قزوین، مهیار جنوبی، هشتگرد، تهران، کاشان و اصفهان به ترتیب دارای بیشترین نرخ فرونشست بودند و جالب است که همچنان این دشت‌ها دارای فرونشست هستند.

این محقق حوزه مخاطرات زمین، فرونشست را در ارتباط مستقیم با آب دانست و ادامه داد: از این رو مهار این مخاطره در موضوع مدیریت منابع آب است. در اوایل دهه ۹۰ که در وزارت نیرو طرح تعادل بخشی مصوب شد، به این موضوع، توجه و مقرر شد که یکی از پروژه‌ها این باشد که ۶۰۹ دشت کشور مورد ارزیابی قرار گیرد و این در حالی بود که از یک سو دشت‌ها مورد ارزیابی قرار گرفتند و از سوی دیگر فرونشست به تخریب خود ادامه داد و می‌دهد.

وی با تاکید بر اینکه در آن زمان اصفهان با پدیده و چالش فرونشست زمین به اندازه جنوب تهران مواجه نبود، خاطر نشان کرد: دلیل آن این است که در آن زمان زاینده رود در اصفهان جاری بود و در آن زمان فرونشست بیشتر در دشت ورامین تهران، خراسان و در جنوب کشور در دشت هایی چون میناب، نظرآباد و البرز هویدا شد.

شهبازی، عمیق‌ترین فروچاله کشور را مربوط به «ایج» استان فارس دانست و افزود: با این مطالعات اولیه نقشه ملی پهنه بندی فرونشست با عنوان نقشه احتمال خطر فرونشست در آبخوان‌های آبرفتی ایران منتشر شد. از ۱۰ سال گذشته تاکنون پدیده فرونشست خود را به صورت یک ریسک نشان داد و از آنجایی که معادله ریسک در استان اصفهان بالاتر بود، این پدیده بیشتر در این استان مشاهده شد.

وی با تاکید بر اینکه همه کلانشهرهای کشور چون مشهد، نیشابور، تهران، مرودشت، استان فارس درگیر پدیده فرونشست هستند، اظهار کرد: از ۳ تا ۴ سال گذشته تاکنون دشت‌های میان کوهی به شدت درگیر این پدیده هستند، به گونه‌ای که در اسفند و فروردین سال ۹۷ که سیل لرستان را به زیر آب برد، ما بیشینه نرخ فرونشست را در این بازه زمانی در دشت‌های میان کوهی لرستان مشاهده کردیم.

مدیرکل دفتر مخاطرات، زیست‌محیطی و مهندسی سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات‌معدنی کشور انتشار دومین نقشه فرونشست زمین را مربوط به سال ۹۵ دانست و یادآور شد: این نقشه‌ها درباره نرخ فرونشست و پهنه‌ها بوده است.

وی اضافه کرد: فرونشست زمین در واقع به معنای گرفتن فضای زیر زمین در دشت‌ها است و سالی به اندازه یک سد امیرکبیر کرج فضای ذخیره آب در زیر زمین را از دست می‌دهیم.

شهبازی تاکید کرد: بیان این واقعیات نشان دهنده آن است که نزدیک ۴۰ سال این پدیده در کشور مورد مطالعه قرار گرفته و از ۶۰ سال قبل است که این پدیده در کشور آغاز به حرکت کرده است و ۲۰ سال است که در ادبیات اداری کشور وارد شده، ولی همچنان درک مناسبی از این موضوع در کشور وجود نداشته و ندارد و ما خیلی دیر نسبت به این پدیده واکنش نشان دادیم و به طبیعت فرصت دادیم که کار خود را انجام دهد و از سوی دیگر فرصت‌های خود را از دست می‌دهیم.

این محقق سازمان زمین شناسی، گفت: بر اساس آخرین یافته‌های پژوهشگران سازمان زمین شناسی، در مقایسه نقشه‌های سال ۹۵ نسبت به سال ۹۸ به ظاهر نرخ فرونشست در دشت‌های کشور کاهش یافته است، ولی واقعیت آن است که بسیاری از دشت‌های بزرگ کشور فرونشست‌های زیادی را تجربه کردند و به نقطه انتهایی خود رسیده‌اند و یا در حال تجربه کردن هستند. این امر نشان می‌دهد که حجم زیادی از فضاهای زیر زمین را از دست داده‌ایم و فرونشست به سطح زمین مهاجرت کرده است.

شهبازی، یادآور شد: اصفهان یک منطقه خشک به شمار می‌رود و در حالت طبیعی بیشتر از ۱۵۰ تا ۱۶۰ میلی متر بارندگی در سال ندارد و اکنون میزان بارندگی آن ۹۰ تا ۱۰۰ میلی متر برآورد می‌شود.

وی به وضعیت بارندگی کوهرنگ اشاره کرد و افزود: این آمارها نشان می‌دهد که ما با پدیده‌ای به نام کم آبی مواجه هستیم و در کنار آن بهره‌برداری‌های زیادی صورت می‌گیرد و نمی‌توانند این دو عامل در کنار هم باشند و ما بتوانیم از کنار موضوع فرونشست گذر کنیم.

شهبازی به مطالعات دور سوم در دشت‌های اصفهان اشاره و تصریح کرد: از آنجایی که اصفهان نخستین شهر کشور است که فرونشست که درون شهر نفوذ کرده است، این مطالعات را از سال ۹۷ آغاز کردیم و مولفه‌های زمین شناسی اصفهان به این صورت است که تقریبا از زاینده رود به سمت شمال قابلیت فرونشست را دارد.

وی با بیان اینکه این خطر درباره تهران نیز مطرح است، یادآور شد: ولی این را می‌دانیم که از بزرگراه آزادگان احتمال نفوذ زبانه‌های فرونشست به شهر تهران کم می‌شود که به دلیل درشت دانه بودن دو سوم شهر تهران است، ولی در اصفهان از زاینده رود به سمت شمال، تمام شهر ریز دانه است و جایی مانند فرودگاه اصفهان با خاک‌های مسئله دار شور، سدیمی و رسی زیاد مواجه است.

۴۰ درصد معدن مس سرچشمه به مردم واگذار می‌شود؟

نماینده مردم رفسنجان و انار در مجلس شورای اسلامی با اشاره به مصاحبه وزیر صمت در حاشیه افتتاح معدن کرور عنبرآباد مبنی بر اینکه معادن حتما از نیروهای بومی استفاده کنند، ابراز کرد: دستور وزیر صمت به منزله یک بخشنامه و ابلاغیه است و از مدیران مس می‌خواهم این دستور وزیر را جدی بگیرند.

به گزارش ایسنا، حجت‌الاسلام دکتر حسین جلالی اظهار کرد: خدا را شاکریم که تلاش‌های بی‌وقفه در خصوص بومی‌سازی مجتمع مس رفسنجان جواب داد و برنامه‌ای که طی دو سال نمایندگی داشتم، محقق شد و تلاش زیادی شد که مجتمع مس به نام رفسنجان ثبت شود و الحمدلله ثبت شد و در خصوص استقلال مس برنامه‌ها در حال اجراست.

نماینده مردم رفسنجان و انار در مجلس با اشاره به بومی‌سازی نیروهای مجتمع مس که در حال تحقق است، ادامه داد: بیش از ۱۴ هزار جوان بیکار جویای کار در شهرستان‌های رفسنجان و انار داریم اما متأسفانه از استان‌ها و شهرستان‌های دیگر در مجتمع مس رفسنجان مشغول به کارند، ما مخالف ایجاد اشتغال برای دیگران نیستیم اما اولویت باید با نیروهای بومی باشد.

وی با اشاره به افتتاح معدن کرور عنبرآباد مبنی بر اینکه معادن حتما از نیروهای بومی استفاده کنند، ابراز کرد: دستور وزیر صمت به منزله یک بخشنامه و ابلاغیه است و از مدیران مس می‌خواهم این دستور وزیر را جدی بگیرند، ضمن اینکه این دستور رسما از صدا و سیما اعلام شد و همه مردم آن را شنیدند و نباید اجرایی شدن آن را معطل برگزاری جلسات کنند. نماینده مردم رفسنجان و انار در خصوص صحبت دیگر وزیر صمت مبنی بر اینکه ۴۰ درصد از معادن به مردم مجاور معدن واگذار شود، با ذکر این سوال از وزیر که آیا این مسئله شامل مردم رفسنجان هم می‌شود یا مربوط به معادن تازه تاسیس است، تصریح کرد: باید این موضوع شفاف‌سازی شود که ما هم به مردم بتوانیم پاسخ دهیم و اگر شامل مردم رفسنجان می‌شود، سازوکار این موضوع مشخص شود.

روی خط خبر

کشف ۱۸ تن سنگ معدن قاچاق در اسفراین

فرمانده انتظامی اسفراین از توقیف یک دستگاه تریلی کشنده حامل ۱۸ تن و ۱۲۵ کیلو سنگ معدن غیر مجاز روستای سست به ارزش بیش از یک میلیارد ریال در این شهرستان خبر داد.

سرهنگ مجید یگانه پور در گفت‌وگو با مهر اظهار کرد: در راستای طرح عملیاتی مبارزه با استفاده غیر مجاز از معادن و در پی خبری مبنی بر بارگیری سنگ معدن غیرمجاز در منطقه روستای سست مأموران کلانتری موفق به شناسایی یک دستگاه تریلی کشنده حامل سنگ معدن غیر مجاز در سطح شهرستان شدند.

فرمانده انتظامی اسفراین با اشاره به اینکه مأموران با هماهنگی مقام قضائی، خودرو مذکور را در سطح شهر توقیف کردند، گفت: در بازرسی از این تریلی مقدار ۱۸ تن و ۱۲۵ کیلوگرم سنگ معدن غیر مجاز کشف و ضبط شد. وی با اشاره به اینکه راننده خودرو بعد از تشکیل پرونده به مراجع قضائی معرفی شد، خاطرنشان کرد: خودروی توقیفی به پارکینگ منتقل و سنگ معدن کشف شده تحویل نهادهای مربوط شد. یگانه پور با بیان اینکه ارزش این مقدار سنگ معدن بیش از یک میلیارد ریال برآورد شده است، خاطر نشان کرد: اقدامات پلیس در راستای مبارزه با استفاده غیر مجاز از معادن در سطح شهرستان با قدرت ادامه دارد که از شهروندان عزیز انتظار می‌رود در صورت اطلاع از هرگونه موارد مشکوک مراتب را بلافاصله از طریق پل ارتباطی ۱۱۰ به پلیس اطلاع دهند.

کنترل آلایندگی صنعت فولاد در خرم‌دره

رئیس اداره حفاظت محیط‌زیست شهرستان خرم‌دره از بهره‌برداری بزرگ‌ترین سازه زیست‌محیطی کنترل آلاینده‌های صنعت فولاد استان زنجان در شهرستان خرم‌دره خبر داد.

توکل سلیمانی در گفت‌وگو با ایسنا، با اشاره به اهمیت حفظ محیط‌زیست وتلاش برای کنترل آلاینده‌های هوا، اظهار کرد: در جهت حفظ سلامتی مردم و سایر موجودات کره خاکی، سازمان حفاظت محیط‌زیست ماموریت‌ها و سیاست‌های مختلفی بر عهده دارد که بر حسب این سیاست‌ها حرکت می‌کند. وی با اشاره به شعار امسال روز ۲۹ دی با عنوان «هوای پاک، حقوق عامه، اراده ملی» اضافه کرد: حفظ محیط‌زیست وظیفه قانونی و تکلیف شرعی همه افراد جامعه است؛ بنابراین مردم و تشکل‌های محیط زیستی نقش اول را در حفظ و صیانت از حقوق عامه مردم در عرصه‌ها و میراث طبیعی به عنوان سرمایه‌های سلامتی دارا هستند. سلیمانی افزود: سازمان حفاظت محیط‌زیست در تبعیت از سیاست‌های کلی نظام و با رویکرد خوب محیط‌زیستی دولت مصمم است، بیش از پیش بتواند در جهت ارتقای سطح سلامتی و برخورداری مردم از شاخص‌های بالای کیفیت هوا قدم بردارد. وی از بهره‌برداری بزرگ‌ترین داست کالکتور جت پالس استان در صنعت فولاد خرم‌دره به مناسبت هفته هوای پاک در دهه فجر امسال خبر داد و خاطرنشان کرد: ۶ پروژه زیست‌محیطی شاخص شامل پروژه تیکنر پیشرفته بازچرخانی آب رضوان خرم، پروژه احداث تصفیه‌خانه هوشمند مهستان فرآور، پروژه احداث تصفیه خانه ترکیبی تندیس مینو، پروژه جایگاه جدید زباله، پروژه تصفیه خانه آبفای و پایلوت کشوری روستای نصیرآباد، پروژه اسکرابر با مکنده میکرونی پودر آلومینیوم خرم صنعت نیز در آینده نزدیک در خرم‌دره به بهره‌برداری خواهد رسید.

قطعی گاز صنعت سیمان و فولاد اصفهان

سخنگوی صنعت برق اصفهان گفت: به دلیل افزایش مصرف گاز در بخش خانگی، محدودیت گاز بر صنایع هم اعمال شده که شامل نیروگاه‌های تولید برق هم می‌شود؛ این محدودیت به صنایع سیمانی و فولادی استان اعمال شده است. به گزارش باشگاه خبرنگاران جوان، محمدرضا نوحی گفت: باتوجه به سرمای شدید و افزایش مصرف گاز خانگی، محدودیت گاز بر صنایع اعمال شده که شامل نیروگاه‌های تولید برق هم می‌شود، وقتی گاز نیروگاه ما کم باشد، تولید برق هم کم می‌شود، به همین دلیل به مصرف‌کننده‌های صنایع فولاد خودمان اعلام کردیم که فعلا باید مصرف برق خود را به حداقل ممکن کاهش دهید. او گفت: صنایع سیمانی هم اعلام شده تولید خود را تعطیل نکنند، اما فعلا با یک کوره کار کنند؛ بنابراین به این دو صنعت اعلام شده مصرف خود را کم کنند تا در بخش خانگی دچار کمبود گاز و همچنین برق نشویم، چون اگر گاز دچار افت شود، تولید برق نیز کاهش می‌یابد.

مدیرعامل شرکت سیمان اصفهان نیز در این باره گفت: شرکت توزیع برق ۱۰ روز قبل به ما گفت مقداری از مصرف برق خود را کم کنید، ما هم مصرف برق را کاهش دادیم؛ الان به ما اعلام کردند مصرف برق را بیشتر کاهش دهید. او گفت با کاهش مصرف برق، ظرفیت تولید ما به نصف کاهش پیدا می‌کند؛ ولی نرخ سیمان افزایش پیدا نمی‌کند، چون موقتا و به مدت ۳ روز برای ما مشکلی ایجاد نخواهد کرد.

گرانی، بکارگیری مصالح دست دوم را در ساخت وساز رونق داده است

ساختمان‌های پوشالی

ملیکا انصاری

پس از هر ساختمان‌سازی یا تخریب بناها، پسماندها و نخاله‌ها ساختمانی ضایعات مهمی هستند که با رهاسازی در طبیعت می‌توانند آسیب‌های شدیدی بر محیط‌زیست داشته باشند؛ به‌ویژه آنکه برخی از این پسماندهای ساختمانی غیرقابل بازگشت به طبیعت است و به نوعی خطر جدی برای محیط به شمار می‌رود. اما جدای از مشکلات محیط‌زیستی این نخاله‌ها، موضوع مهمی که امروزه سروصدای زیادی درباره آن شده است، بکارگیری مجدد مصالح مستعمل و فرسوده در ساخت‌وسازهای جدید است. برخی از مصالح ساختمانی قابلیت بازفرآوری دارد و می‌توان پس از بازیابی مجدد، از آنها در ساختمان‌سازی استفاده کرد. اما هشداری که در این باره مطرح شده، استفاده از پسماندها و نخاله‌ها مانند تیرآهن و ضایعات آهنی زنگ‌زده و پوسیده در بناهای جدید است. درباره صحت این اتفاقات مطرح شده و آسیبی که گسترش این نوع ساخت‌وسازها می‌تواند بر پیکره شهرها بگذارد، «روزگارمعدن» با کارشناسان و فعالان حوزه مسکن به گفت‌وگو پرداخته است.

مشکلات زیست‌محیطی پسماندها

مجید گودرزی، کارشناس مسکن در گفت‌وگو با «روزگارمعدن» ابتدا به آسیب‌های زیست‌محیطی رهاسازی نخاله‌ها و پسماندهای ساختمانی در طبیعت اشاره و آن را حرکتی در جهت تخریب محیط‌زیست عنوان کرد. گودرزی در این باره گفت: نه‌تنها شرکت‌های بزرگ و صنایع تولیدی بلکه افراد عادی نیز در راستای حفاظت از محیط‌زیست کوتاهی کرده و هیچ یک هزینه‌های آسیبی که به طبیعت وارد کرده‌ایم را نپرداخته‌ایم. این موضوع از ضعف در قانون‌گذاری و نبود نظارت مناسب دولتی سرچشمه می‌گیرد. برخی از مصالح ساختمانی مانند آهن و فولاد قابل بازیابی هستند اما برخی دیگر این قابلیت را نداشته و در صورت رهاسازی آنها به طبیعت، موجب تخریب محیط‌زیست خواهند شد. بتن، گچ و مصالح این‌چنینی از جمله مصالح بازگشت‌ناپذیر به طبیعت هستند. یکی از راه‌های مناسب برای کاهش آسیب این نوع پسماندهای ساختمانی، بکارگیری فناوری‌های جدید در این حوزه است. به عبارت دیگر، شرکت‌های دانش‌بنیان باید به این موضوع ورود کنند و برای حل معضل محیط‌زیستی پسماندهای ساختمانی و بازگشت آنها به طبیعت راهکاری بیابند. این کارشناس مسکن در ادامه به استفاده مجدد از برخی مصالح ساختمانی اشاره کرد و گفت: باید به این موضوع اشاره کرد که در برخی مصالح ساختمانی مانند آهن یا آجر، شاهد دورریز زیاد یا رهاسازی آنها در طبیعت نیستیم. تیرآهن‌های فرسوده که از تخریب ساختمان‌ها به‌دست آمده‌اند، آجرهای فرسوده و دیگر مصالح این‌چنینی جمع‌آوری شده و به قیمت‌های نازل به فروش می‌رسند. این مواد فرسوده و مستهلک استحکام و کارآیی مصالح نو را ندارند اما متاسفانه برخی از پیمانکاران در ساختمان‌سازی از آنها استفاده می‌کنند.

بحران استفاده از مصالح دست دوم

گودرزی به تشریح آسیب‌ها و پیامدهای ناگوار استفاده از مصالح دست دوم و مستعمل در ساختمان‌سازی‌های جدید پرداخت و گفت: در سال‌های اخیر دیده شده از مصالح ساختمانی مستعمل که یکبار در ساخت‌وساز از آنها استفاده شده و در تخریب سازه‌های قدیمی به دست آمده‌اند، در ساختن بناهای جدید دوباره استفاده می‌شود. بکارگیری این مصالح پوسیده و آهن‌های زنگ‌زده که به‌راحتی خرید و فروش می‌شوند، از استحکام و عمر بناها کاسته و در نهایت منجر به افت کیفیت ساخت‌وسازها می‌شوند. این نوع ساختمان‌ها ناایمن بوده و در صورت رخداد ضعیف‌ترین زلزله به‌راحتی فرومی‌ریزند. مهم‌ترین دلیل استفاده از مصالح دست دوم، اولویت سودآوری در فعالیت‌های ساختمانی است. به عبارت دیگر، سود ساختمان‌سازی از موارد دیگر برای پیمانکاران و ساختمان‌سازان ارجحیت داشته و هرچه بتوانند هزینه‌های ساخت‌وساز را کم کنند، بیشتر به نفع آنهاست. از این رو، ساختمان‌سازان به دلیل ارزان‌تر بودن نرخ مصالح مستعمل نسبت به مواد اولیه ساختمانی نو، به استفاده از این مصالح پوسیده تمایل دارند. این کارشناس حوزه مسکن ادامه داد: تشخیص استفاده از مصالح مستعمل و پسماند تخریب‌های ساختمانی در ساخت‌وسازهای جدید، پس از اتمام کار تقریبا غیرممکن است چراکه ظاهر ساختمان‌ها، کیفیت پایه‌ای و اصلی یک سازه را نشان نداده و این موضوع غیرقابل رؤیت است. تنها در صورت رخداد حادثه‌ای و تخریب این ساختمان‌ها، استفاده از مواد اولیه نامناسب مشخص می‌شود. به این ترتیب در برخی از موارد دیده می‌شود که تعدادی از پیمانکاران بی‌اخلاق، در ساخت‌وسازهای خود از نخاله‌های ساختمانی استفاده می‌کنند و کسی هم متوجه خطای آنها نمی‌شود.

بی‌قانونی، نتیجه نبود نظارت

گودرزی در ادامه صحبت‌های خود نبود نظارت کافی و لازم دولت در بخش مسکن را علت اصلی نابسامانی این حوزه معرفی کرد و گفت: مصالح دست‌دوم و حتی نخاله‌های ساختمانی به‌راحتی خرید و فروش می‌شوند و فضای مجازی بستری مناسب برای انجام این معاملات است؛ بنابراین دسترسی به خریداران و فروشندگان این نوع مصالح به‌سادگی بوده و حتی ردیابی و پیگیری این معاملات نیز امکان‌پذیر است. مهم‌ترین مشکلی که در این عرصه وجود دارد، نبود نهاد متولی برای ساماندهی بخش مسکن است. نهاد دولتی یا نهاد نظارتی برای فعالیت‌های حوزه مسکن وجود ندارد تا بر اقدامات و معاملات این عرصه کنترل و مدیریت داشته باشد. از این رو، هیچ برخوردی با متخلفان بخش مسکن نشده و در سال‌های اخیر شاهد قانون‌شکنی‌های متعدد چه در حوزه ساخت‌وساز و چه ایجاد التهاب در بازار مسکن بوده‌ایم. وی خاطرنشان کرد: در ابتدای صحبت‌ها گفته شد که آهن و فولاد قابلیت بازگشت به طبیعت دارند. همچنین این مصالح می‌توانند بازفرآوری شوند و به‌عنوان مواد اولیه باکیفیت، مجدد در ساخت‌وسازها قرار گیرند. اما نهادی به‌عنوان متولی برای جمع‌آوری آهن و فولاد با ارزش ساختمانی زنگ‌زده و مستعمل و تبدیل مجدد آنها به مواد اولیه نو و با استحکام وجود ندارد. به عبارتی، موضوعی به این مهمی از نگاه هم نهادهای دولتی و هم شرکت‌های خصوصی مغفول مانده و من به شخصه تا به حال ندیده‌ام که اقدام مهم و گسترده‌ای در این زمینه صورت گیرد.

خلأ قانون‌گذاری در بازار مسکن

گودرزی نبود قاعده بر قیمت‌گذاری بخش مسکن را یکی دیگر از دلایل مهم میل پیمانکاران به استفاده از مصالح دست‌دوم در ساخت‌وسازهای خود عنوان کرد توضیح داد: علاوه‌بر موارد یادشده تا به حال هیچ سازمان یا نهاد دولتی علیه استفاده از مصالح دسته دوم در ساختمان‌سازی‌ها بیانیه نداده یا به آن به صورت رسمی اعتراضی نشده است. این موضوع نشانگر کم‌اهمیت بودن فعالیت‌های بخش مسکن در نگاه دولت است. در صورتی که با ادامه این روند، تمامی ساخت‌وسازهای ما در آینده فاقد استحکام و کیفیت بوده و جان انسان‌ها در خطر جدی خواهد بود. تمامی این بی‌توجهی‌ها از نبود متولی و نهاد نظارتی مشخص برای فعالیت‌های بخش معدن است. متاسفانه در بخش ساختمان‌سازی و مسکن شاهد یک رهاشدگی مهم و بی‌قانونی گسترده هستیم؛ به‌ویژه در مسئله قیمت‌گذاری و بازار مسکن کاملا این آشفتگی هویدا بوده و قیمت مسکن به صورت فزاینده‌ای در حال افزایش است. وی ادامه داد: با رشد بهای مسکن، نرخ مصالح ساختمانی نیز افزایش یافته و پیمانکاران توان مالی کمتری برای تهیه مواد اولیه نو و باکیفیت خواهند داشت. همین موضوع پیمانکاران و فعالان ساختمانی را به استفاده از مصالح مستعمل و نخاله‌های ساختمانی بیشتر ترغیب می‌کند. پیشنهاد من برای ساماندهی فعالیت‌های بخش مسکن چه در حوزه ساخت‌وساز و چه بازار معاملات، ورود مجلس شورای اسلامی به قیمت‌گذاری مسکن است. به این ترتیب که بهای تمام‌شده ساختمان‌سازی به‌عنوان ملاکی بر قیمت‌گذاری مسکن قرار گیرد. در این صورت هم از ایجاد حباب‌ها و ایجاد قیمت‌های نامتعارف مسکن جلوگیری خواهد شد و هم پیمانکاران به دلیل گرانی مواد اولیه، از مصالح کم‌کیفیت استفاده نخواهند کرد. نبود متولی برای نظم‌دهی به این حوزه منجر شده تا مسکن در کشور ما تبدیل به یک بحران ملی شده و این از کم‌توجهی نهادهای دولتی سرمنشأ می‌گیرد.

عکس: روزگار معدن

همچنین از سوی دیگر، تنها بازفرآوری این مواد مهم نبوده و محل استفاده و نوع کاربرد این پسماندهای ساختمانی باید مشخص شود چراکه تمامی نخاله‌ها و پسماندهای ساختمانی قابلیت بازفرآوری ندارند. در کشور ما عمده نخاله‌های ساختمانی گچ بوده و این ماده پس از استفاده به‌سختی در طبیعت جذب می‌شود و نمی‌توان از آن استفاده مجدد کرد؛ بنابراین فقط می‌توان از آن در تولید ماده و مصالحی دیگر استفاده کرد؛ البته باید بعد اقتصادی این اقدام را همواره در نظر داشت. به عبارتی، باید این فرآیند مقرون به صرفه بوده و توجیح اقتصادی داشته باشد تا صنایع و واحدهای فرآوری به این کار تمایل داشته باشند. این فعال بخش مسکن در ادامه وجود بازار سیاه مصالح دست دوم را تایید کرد و گفت: نخاله‌های ساختمانی در سطوح شهر، توسط برخی افراد جمع‌آوری شده و استفاده‌های متفاوتی از آنها می‌شود. عده‌ای ضایعات آهنی و میلگردهای زنگ‌زده را برای کوره‌های ذوب‌آهن برده و از آنها در تولید پروفیل‌های جدید و مستحکم استفاده می‌کنند. این اقدام کار پسندیده و مرسومی است که رخ می‌دهد. علاوه‌بر این اقدامات، برای برخی پسماندهای ساختمانی به‌ویژه آهن‌آلات بازار سیاه و به عبارتی عرضه و تقاضا وجود دارد.

تضاد ظاهر و باطن بنا

رهبر در ادامه صحبت‌های خود به روند معاملات ضایعات آهنی اشاره کرد و گفت: به دلیل افزایش چشمگیر بهای مصالح ساختمانی، آهن‌ها و میلگردهای زنگ‌زده که از تخریب ساختمان‌ها به جا مانده‌اند، جمع‌آوری شده و در مکان‌های خاصی در اطراف تهران نگهداری و دسته‌بندی می‌شوند. در ادامه این آهن‌آلات به افراد متقاضی فروخته می‌شوند. متقاضی این ضایعات اغلب ساختمان‌سازهای حاشیه شهرهای بزرگ هستند چراکه با افزایش قیمت مصالح، توان مالی این افراد برای تهیه مواد اولیه نو کم شده و با خریداری این نوع ضایعات آهنی، هزینه‌های ساختمان‌سازی کاهش می‌یابد. این موضوع را باید هشدار و زنگ خطری برای ساخت‌وسازها در نظر گرفت چراکه استفاده از این ضایعات پوسیده آهنی در ساختمان‌سازی‌ها، از ظاهر بناها مشخص نبوده و می‌تواند منجر به اتفاقات ناگوار شود. از این رو، دولت باید فکری جدی برای این موضوع کرده و بر خرید و فروش و استفاده از این مصالح را در ساختمان‌ها نظارت کند. وی در ادامه نبود نظارت دولتی بر فعالیت‌های بخش مسکن را عامل اصلی تخلفات عنوان کرد و گفت: متاسفانه نظارت کافی در فعالیت‌های بخش مسکن به‌ویژه ساخت‌وسازها نداریم. در ساخت‌وسازها تنها مهندس ناظری از سوی سازمان نظام مهندسی به شکل دوره‌ای فعالیت‌ها را بررسی می‌کند و غیر از آن کنترل و مدیریت دیگری از سوی دولت وجود ندارد. هرچند تشخیص استفاده از مصالح پوسیده راحت است اما پیمانکاران به سادگی می‌توانند آنها را از چشم مهندسان ناظر مخفی نگه دارند.

رکن اساسی تخصص

نایب‌رئیس انجمن انبوه‌سازان مهم‌ترین مسئله بکارگیری مصالح نامناسب در فعالیت‌های ساختمانی را وجود افراد نامرتبط و غیرمتخصص با حوزه ساخت‌وساز عنوان کرد و در توضیح داد: مهم‌ترین مسئله‌ای که باعث گسترش و افزایش استفاده از این نوع مصالح در ساختمان‌سازی شده، وجود افراد غیرمتخصص ساختمانی در مسائل ساخت‌وساز است و این موضوع باید ریشه‌ای توسط شهرداری‌ها حل شود چراکه افراد به‌راحتی از شهرداری‌ها پروانه بهره‌برداری دریافت می‌کنند و صلاحیت و توانایی تخصصی آنها بررسی نمی‌شود. در صورتی که افراد باید ضمن دارا بودن صلاحیت، مسئول و پاسخگوی فعالیت خود باشند و عواقب تمامی مسائل را بپذیرند. اما امروزه افراد از مشاغل مختلف فقط به دلیل داشتن سرمایه وارد ساخت‌وساز شده و به‌راحتی پروانه فعالیت‌های ساختمانی دریافت کرده‌اند. کسی که دانش فنی و صلاحیت تخصصی فعالیت ساختمانی را نداشته باشد، برای کاهش هزینه‌ها و افزایش سود خود ممکن است نقشه‌ها و اصول ساختمان‌سازی را تغییر داده و درکی از خطایی که مرتکب می‌شود ندارد. رهبر خاطرنشان کرد: این در وهله نخست عمل سرمایه‌گذاری خود او را تهدید خواهد کرد زیرا پس از ساخته شدن ساختمان به دلیل همین ملاحظات غلط مالی، ساختمان پس از مدتی تخریب شود یا آسیب ببیند و در آخر نیز سازنده دلیل این ایراد و خرابی را متوجه نشود. تمامی این مسائل اهمیت تخصص و صلاحیت در فعالیت‌های ساختمانی را مشخص می‌کند. افراد متخصص اغلب برای جلوگیری از زیان‌های مالی و جانی از بکارگیری پسماندها یا نخاله‌های ساختمانی در ساخت‌وسازها یا دیگر تخلفات اجتناب می‌کنند.

سخن پایانی

استفاده از پسماندهای ساختمانی در ساخت‌وسازها، مسئله مهمی است که باید نهادهای دولتی به آن ورود کرده و در صورت لزوم اقدامات قضایی مناسبی با متخلفان انجام دهند چراکه مسکن و به‌طور کلی ساخت یک بنا، به‌طور مستقیم با جان انسان‌ها سروکار دارد. باید این نکته را خاطرنشان کرد که با وجود زلزله‌خیز بودن مناطق مختلفی از ایران، وجود بناها و ساختمان‌های مستحکم، ضامن حفظ جان و مال افراد بوده و بی‌توجهی به این امر پیامدهای جبران‌ناپذیری به دنبال خواهد داشت.

وجود تقاضا برای پسماندهای ساختمانی

ایرج رهبر، نایب‌رئیس انجمن انبوه‌سازان در گفت‌وگو با «روزگارمعدن» مهم‌ترین مسئله در بازفرآوری نخاله‌های ساختمانی و استفاده مجدد از آنها را مشروط به داشتن صرفه اقتصادی این اقدام دانست و توضیح داد: در مدت اخیر برخی موارد مبنی‌بر فرآوری نخاله‌ها و پسماندهای ساختمانی و استفاده مجدد آنها مطرح شده است. اما این اتفاق در کشورهای خارجی شایع بوده و هنوز در ایران به‌عنوان یک روند معمول و مرسوم شناخته نمی‌شود.

توافق در مذاکرات، هزینه‌های تولید را کاهش می‌دهد

مدیرعامل مجتمع فولاد اردکان گفت: توافق در مذاکرات برجام موجب تسهیل معاملات پولی و بانکی، افزایش تولید، کاهش هزینه‌ها و توسعه فعالیت‌های صنعتی و اقتصادی خواهد شد و قطعا با امضای آن در شرایط مطلوب برای صنعت فولاد بسیار خوب، مثبت و راهگشا خواهد بود.

نوید قربان ابراهیمی در گفت‌وگو با فولادبان با اشاره به نتیجه مذاکرات برجام افزود: توافق برجام می‌تواند سامانه پولی و بانکی کشور را با بازار جهانی تسهیل کند و اگر این توافق به درستی مدیریت شود به افزایش تولید محصولات فولادی مانند ورق، اسلب، بیلت وآهن اسفنجی منجرخواهد شد. وی ادامه داد: نتیجه افزایش تولید، عرضه و صادرات بیشتر، ارزآوری و سود بیشتر برای کشور خواهد بود. طبیعتا سود بیشتر موجب شکوفایی و رشد تولید، افزایش تناژ و ظرفیت اسمی واحدهای تولیدی می‌شود، در نتیجه با کاهش هزینه‌های سربار جذابیت صادرات و سودآوری بیشتر شده و واحدها در مسیر توسعه قرار می‌گیرند.

این فعال صنعتی تصریح کرد: با توسعه و افزایش ظرفیت واحدهای تولیدی، شرکت‌های پیمانکار داخلی تمایلشان به همکاری با این واحدها افزایش می‌یابد و زمینه اشتغال و رشد بیشتر فراهم می‌شود که حاصل اثرات مثبت توافق برجام است. ابراهیمی، عدم توافق برجام را موجب دشواری تولید فعالان و واحدهای صنعتی دانست و توضیح داد: درحال‌حاضر تامین مواد اولیه و تجهیزات واحدهای تولیدی به سختی تامین می‌شود. به عنوان مثال ما دستگاهی خریداری کرده‌ایم که ۲۲۰ درصد بالاتر از نرخ واقعی هزینه شده است. وی افزود: اگر برجام به توافق برسد بسیاری از هزینه‌ها کاهش خواهد یافت و این توافق دستکم در صنعت بسیار تاثیرگذار و مثبت خواهد بود و در صورت امضای آن در شرایط خوب برای صنعت فولاد بسیار خوب، مثبت و راهگشا خواهد بود. مدیرعامل مجتمع فولاد اردکان در پاسخ به سوال فولادبان مبنی بر احتمال ریزش قیمت‌ها پس از توافق برجام گفت: بعید است چنین اتفاقی بیفتد زیرا توسعه فعالیت‌های اقتصادی با توجه به نقدینگی بالای کشوربه طور خودکار مانع از تورم بیشتر خواهد شد در نتیجه توافق برجام در کنترل تورم موثر خواهد بود، شاید در روزهای اول توافق دلار تا ۲۳ و ۲۴ تومان کاهش یابد اما پس از مدتی قطعا به نرخ قبلی خود بازخواهد گشت.

ابراهیمی افزود: مهم‌ترین اقدام دولت پس از توافق این است که مانع از افزایش بیشتر تورم شود تا نرخ از قیمت‌های فعلی بیشتر نشود و یا حداقل رشد کمتری داشته باشد که این می‌تواند برای اقتصاد کشور بسیار مثبت باشد.

وی تصریح کرد: در تجارت و تولید در مجموع ارزانی و گرانی معنا ندارد بلکه ثبات و دوام شرایط است که می‌تواند در بلندمدت برنامه‌ریزی کرد.

اخبار

اساس کار ذوب آهن بر محور مسئولیت‌های اجتماعی است

معاون پشتیبانی و خدمات اجتماعی ذوب‌آهن با اشاره به تاریخچه ذوب آهن اصفهان به تشریح اقدامات مختلف این شرکت در زمینه مسئولیت‌های اجتماعی پرداخت وگفت: اساس کار ذوب آهن اصفهان و تأسیس آن از ابتدا بر محور انجام مسئولیت‌های اجتماعی بوده و این تعهد همچنان در ذات ذوب آهن اصفهان نهفته است.

به گزارش روابط عمومی ذوب آهن اصفهان، مهدی بهرامی افزود: در زمان تأسیس ذوب آهن اصفهان، تحول صنعتی ایران و استقلال آن در زمینه خودکفایی فولادی مد نظر بود. با این هدف ساخت شرکت شروع شد و به دنبال آن اشتغال هزاران نفر، بهره‌برداری و استخراج معادن، ساخت بزرگ راه‌ها و بسیاری از دیگر خدمات زیربنایی که هر کدام مصداق بارزی از مسئولیت اجتماعی بود آغاز شد و این اقدامات در سال‌های بعدی تا کنون به انحای مختلف ادامه داشته است.

وی افزود: شمارش مسئولیت‌های اجتماعی و تجارب ذوب آهن اصفهان در این زمینه نیاز به زمانی طولانی دارد. با این حال در این زمینه می‌توان به نقش ذوب آهن اصفهان در تربیت نیروی متخصص برای صنایع کشور، تأسیس شرکت‌های فولادی، خدمات اجتماعی و درمانی مختلف در سطح منطقه و اقدامات مختلف زیست محیطی آن اشاره کرد.

بهرامی، تولید محصولات جدید و ریل ملی توسط این شرکت را در جهت استقلال ایران وبی اثر کردن تحریم‌ها برشمرد و گفت: ایجاد فضای سبز به میزان ۸۴ برابر بیشتر از الزامات زیست محیطی و ساخت و به کارگیری درب‌های فلکسیبل واحد کک‌سازی در زمینه کاهش و حذف آلایندگی‌های زیست محیطی از دیگر مصادیق مهم مسئولیت اجتماعی ذوب آهن اصفهان است.

عملکرد مثبت سیمان کردستان در سه ماه

مدیرعامل سیمان کردستان گفت: رشد ۱۳۹درصدی درآمد عملیاتی شرکت در ۳ ماهه اول سال مالی جاری، نسبت به دوره مشابه سال قبل و همچنین دستیابی به حاشیه سود خالص ۲۸ درصدی از دستاوردهای مهم این شرکت طی سه ماه گذشته است.

به گزارش روابط عمومی شرکت سیمان کردستان، مدیرعامل این شرکت گزارشی از عملکرد مثبت سیمان کردستان در سه ماهه اول سال مالی منتهی به ۳۱ شهریورماه ۱۴۰۱ ارائه داد.

رضا نیک پور گفت: سیمان کردستان با تولید ۱۹۹.۷۳۷ تن کلینکر در سه ماهه اول منتهی به ۳۱ شهریورماه ۱۴۰۱، ۳۰ درصد افزایش تولید نسبت به دوره مشابه سال قبل را ثبت کرد.

وی افزود: رشد ۲۵درصد مقدار فروش و تحویل محصولات در دوره مالی جاری نسبت به دوره مشابه سال مالی قبل وهمچنین رشد حدود ۵ برابری مقدار صادرات در دوره مذکور و دستیابی به سهم ۴۸ درصدی صادرات از کل فروش سالانه یکی دیگر از موفقیت‌های کسب شده است.

رضا نیک پور اظهارکرد: رشد ۱۳۹درصد درآمد عملیاتی شرکت در ۳ ماهه اول سال مالی جاری، نسبت به دوره مشابه سال قبل و همچنین دستیابی به حاشیه سود خالص ۲۸ درصدی از دیگر دستاوردهای این شرکت است.

مدیرعامل سیمان کردستان اضافه کرد: سود پایه هر سهم(EPS) در مدت زمان مورد اشاره ۱۳۴ ریال است.

نیک پور با تاکید بر اینکه حفظ کیفیت نهایی محصول و رقابت سالم در بازار مصرف از اولویت‌های مهم شرکت سیمان کردستان به شمار می‌روند اظهارکرد: سیمان کردستان از نظر تولید محصولات با کیفیت در غرب کشور جزو برترین‌ها به شمار می‌رود.

وی با اشاره به کسب رتبه برتر مصرف بهینه انرژی توسط سازمان استاندارد کشور گفت: این شرکت در کاهش مصرف انرژی و بالا بردن کیفیت سیمان و تولید سیمانهای آمیخته نقش بسزایی داشته و همواره در ارائه محصولات با کیفیت پیشتاز بوده است.

روزگار معدن

یکشنبه ۱۰ بهمن ۱۴۰۰ ● ۲۷ جمادی‌الثانی ۱۴۴۳ ● ۳۰ ژانویه ۲۰۲۲ ● سال چهارم ● شماره ۷۸۰

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی و هنری روزگار وصل

مدیر مسئول و سردبیر: ناصر بزرگمهر

مدیر فنی و هنری: مهدی نجفی

نمایندگی دفتر اروپا: چکاوک بزرگمهر

آدرس: تهران- میدان هفتم تیر- خیابان قائم مقام فراهانی- پلاک ۷۴

تلفن: ۸۲۱۹۰ - نمابر: ۸۸۷۱۳۷۳۰ - پیامک: ۳۰۰۸۲۱۹۰

سازمان آگهی‌ها: ۳-۸۸۷۲۲۷۳۲ - نمابر آگهی‌ها: ۸۸۷۲۴۲۱۱

توزیع و سازمان شهرستان‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۵

چاپ: هنر سرزمین سبز

www.Madandaily.com

www.instagram.com/Madandaily
www.twitter.com/Madandaily
www.t.me/Madandaily
E-mail:info@madandaily.com
tozi.smtnews@gmail.com

یادداشت

سیاست های انقباضی به مذاق بورس خوش نیامد

رضا بهرامی
کارشناس بازار سرمایه

حمایت از بورس یکی از مهم‌ترین وعده‌های مطرح‌شده از سوی سیاست‌گذاران کشور پیش از انتخابات ریاست‌جمهوری سیزدهم بود که همچنان در آستانه تصویب لایحه بودجه ۱۴۰۱ ادامه دارد. بر همین اساس نیز وزیر امور اقتصادی و دارایی وعده‌هایی را با هدف حمایت از بورس مطرح کرده که در کمیسیون اقتصادی دولت نیز به تصویب رسیده‌اند.

ازجمله این موارد می‌توان به تزریق نقدینگی به صندوق تثبیت بازار سرمایه اشاره کرد. در حالت کلی، حمایت دولت از صندوق تثبیت بازار سرمایه و تزریق منابع قابل‌توجه به این بازار، اقدام مثبتی برای حمایت از بازار ارزیابی می‌شود، هرچند باید سازکار دقیق این منابع مشخص شود.

حمایت از بازار معانی متفاوتی دارد. اگر منظور از حمایت تقویت طرف تقاضاست، باید خاطرنشان کرد دارایی‌های بازار سرمایه در حال‌حاضر ارزنده هستند.

بازار سرمایه، تک‌وجهی نیست؛ بدین معنی که افراد برای خریدوفروش سهام دلایل متعددی دارند. در بازار سرمایه آینده معامله می‌شود؛ یعنی پیش از انتشار بودجه افراد صاحب پول و قدرت از تغییرات احتمالی و سیاست‌گذاری‌های اقتصادی برای سال آینده مطلع بوده و روی این تغییرات سرمایه‌گذاری کرده‌اند. در واقع پس از انتشار اخبار یا سیاست‌ها در قالب عمومی، دیگر نباید به اثربخشی قابل‌توجه آنها بر بازار امید داشت.

علاوه بر این، دولت تاکید دارد در بودجه رویکرد انقباضی اتخاذشده است؛ همین سیاست‌های انقباضی نیز به مذاق بازار سرمایه خوش نمی‌آید و گویی همین موضوع نیز بیشتر موردتوجه سرمایه‌گذاران قرارگرفته است. در واقع در شرایطی که دولت سیاست‌های انقباضی را در پیش می‌گیرد، بازارهای کم‌ریسک‌تر موردتوجه صاحبان سرمایه قرار می‌گیرند. به‌علاوه آنکه هنوز سیکل استراحتی بورس تهران کامل نشده؛ یعنی هنوز زمان تا بازگشت شاخص بورس به مسیر رشد و رکوردشکنی مانده است. بازار سرمایه تهران تاکنون ۳ دوره سقوط را تجربه کرده است. در حال‌حاضر فقط یک سال و ۴ ماه از سقوط جدید بازار سرمایه می‌گذرد و بازار آماده بازگشت به رونق بعدی نیست. به‌علاوه آنکه ابهام در روند مذاکرات برجام نیز سیگنال منفی را به بازار سرمایه می‌دهد.

در ادامه باید خاطرنشان کرد مهم‌تر از تلاش‌های تیم اقتصادی دولت که بر بازار سرمایه اثرگذار است، روند بازار کامودیتی‌ها در سطح جهانی است. در حال حاضر، نشانه‌های منفی در بازارهای جهانی دیده می‌شود و می‌تواند شوکی به تمام بازارهای سهام دنیا، از جمله بازار سهام تهران وارد کند. در واقع انتظار می‌رود تغییر در سیاست‌های پولی فدرال‌رزرو، بر بازار کامودیتی‌ها تاثیر منفی داشته باشد. از آنجاکه بخش قابل‌توجه و اثرگذار بازار سهام تهران را شرکت‌های فلزی تشکیل می‌دهد، تغییرات یادشده در سطح جهانی، بر عملکرد بورس در ایران نیز اثرگذار خواهد بود. حال باید این سوال مطرح شود که آیا تزریق منابع مالی به صندوق تثبیت بازار سرمایه با این شوک همزمان خواهد بود یا خیر؟

دریچه

هر روز با تبر به یک بخشی از بورس ضربه می‌زنند!

یک تحلیلگر بازار سرمایه با اشاره به تصمیمات مجلس و دولت درمورد بازار سرمایه گفت: با این تصمیم هر روز با تبر به یک بخشی از بورس ضربه می‌زنند.

سعید جعفری در گفت‌وگو با ایسنا با بیان اینکه مسئولان هر روز از حمایت از بازار صحبت می‌کنند، اظهار کرد: با این حال هر روز با تصمیماتی که اخذ می‌کنند، با تبر به یک بخشی از بازار ضربه می‌زنند. درحال‌حاضر بازار سرمایه در وضعیتی قرار دارد که دولت و مجلس که ادعای حمایت از بازار را دارند تصمیماتی میگیرند که منجر به کاهش سودآوری شرکت‌ها می‌شود.

وی ادامه داد: دود این تصمیمات به چشم همه مردم میرود و فقط به چند سهامدار خلاصه نمی‌شود. چراکه سهامدار عمده بیشتر شرکت‌های بزرگ بازار سرمایه، صندوق‌های بازنشستگی هستند و بخشی از عایدات صندوق‌ها هم از محل سودهای شرکت‌های بورسی است. زمانی که سود شرکت‌ها کاهش پیدا می‌کند، باعث افزایش کسری صندوق‌ها می‌شود و دولت مجبور می‌شود از جای دیگری اعتباری تخصیص دهد که بتواند به صندوق‌ها کمک کند. این فرآیند عملا یک دور باطلی است که منجر به تورم بیشتر می‌شود و تورم عموم جامعه را تحت تاثیر قرار می‌دهد.

این تحلیلگر بازار سرمایه با تاکید بر اینکه این بازار با مسائل و مشکلات دیگری هم دست و پنجه نرم می‌کند، گفت: یکی از این مسائل انتظارات برای توافق هسته‌ای بوده که چشم‌انداز آن نامشخص است. همچنین قطعی گاز و برق صنایع فولاد، سیمان و پتروشیمی اعمال و باعث شده است که بسیاری از شرکت‌ها از ۱۲ ماه سال ۹ ماه تولید داشته باشند.

جعفری ادامه داد: از طرف دیگر ظاهرا اعضای کمیسیون تلفیق تصمیم گرفتند که موادی همچون قیر، متانول، اوره و پلی اتیلن را با ذکر نام در تبصره ۶ لایحه بودجه اضافه کنند تا این مواد نیز در کنار فهرست دولت، مشمول مالیات بر درآمد صادراتی شوند. همه این تصمیمات روی سرنوشت بازار تاثیر دارد.

بررسی تاثیر سیاست‌های انقباضی دولت بر بازار سرمایه

امیدی به بهبود اوضاع بورس نیست

عکس: آیدا فریدی

مرضیه احقاقی

لایحه بودجه سال آینده با تمرکز بر اخذ مالیات بیشتر تدوین شده است. هدفی که در حالت کلی مثبت ارزیابی می‌شود و شاید بتوان آن را تنها گریز دولت از کسری بودجه عنوان کرد. با این وجود، پس از انتشار خبری از سوی هادی بیگی‌نژاد، عضو کمیسیون تلفیق بودجه ۱۴۰۱ مبنی بر دریافت مالیات بر صادرات برخی محصولات شرکت‌های معدنی و پتروشیمی مانند قیر، متانول، اوره، پلی‌اتیلن و...، شاهد انتقاداتی از سوی فعالان صنعتی و همچنین فعالان بازار سرمایه بودیم. این فعالان بورسی اعتقاد دارند با وجودی که نجات بازار سرمایه از سوی دولت سیزدهم و مجلس دوازدهم به‌عنوان شعار اصلی مطرح می‌شود اما در عمل سایر سیاست‌های اقتصادی بر آن ارجحیت دارد. آگاهی صاحبان سرمایه از این سوگیری سیاسی و اقتصادی نیز این روند نزولی بازار را شتاب بخشیده است. در چنین شرایطی، نامه‌نگاری از سوی رئیس سازمان بورس با مسئولان که طی هفته‌های اخیر شدت گرفته، نتیجه‌بخش نبوده و نباید به بهبود شرایط در روزهای آینده با وجود چنین سیاست‌گذاری‌هایی امید داشت.

▣ درخواست عشقی از کمیسیون تلفیق

هادی بیگی‌نژاد، عضو کمیسیون تلفیق بودجه تاکید کرده است: «اعضای کمیسیون تلفیق مجلس شورای اسلامی تصمیم گرفتند که موادی را با ذکر نام در تبصره ۶ لایحه بودجه اضافه کنند تا این مواد نیز در کنار فهرست دولت، مشمول مالیات بر درآمد صادراتی شوند. طبق تبصره ۶ لایحه بودجه ۱۴۰۱، دولت ملزم شده از درآمدهای حاصل از صادرات مواد خام و نیمه‌خام معدنی و شیمیایی مالیات اخذ کند. البته این بند قانونی در قانون بودجه ۱۴۰۰ نیز تصویب شده بود و قرار شد دولت در آیین‌نامه اجرایی آن، فهرست مواد خام و نیمه‌خام معدنی و شیمیایی مشمول مالیات را مشخص کند که این آیین‌نامه را نیز تدوین و تصویب و ابلاغ کرد. در آیین‌نامه دولت که شامل فهرستی از مواد خام و نیمه‌خام بود، مواد نیمه‌خامی همچون متانول، اوره و پلی‌اتیلن ذکر نشده بود. درحال‌حاضر حدود ۸۰ درصد صادرات محصولات پتروشیمی کشور شامل همین ۳ محصول است و از آنجا که پتروشیمی‌های تولیدکننده متانول، اوره و پلی‌اتیلن حاشیه سودهای بالایی نسبت به سایر پتروشیمی‌ها دارند؛ بنابراین دلیلی برای اعطای معافیت مالیاتی بر این محصولات نیست. ضمن اینکه این دست امتیازات در ابتدای زنجیره ارزش مانع از تکمیل زنجیره در صنعت پتروشیمی شده است. به همین دلیل هم اعضای کمیسیون تلفیق بودجه درباره این موضوع تصمیم گرفتند که موادی همچون قیر، متانول، اوره و پلی‌اتیلن را با ذکر نام در تبصره ۶ لایحه بودجه اضافه کنند تا این مواد نیز در کنار فهرست دولت مشمول مالیات بر درآمد صادراتی شوند.» این تصمیم در میان فعالان بازار سرمایه واکنش‌برانگیز شده است؛ در همین حال به سرعت اثرات خود را بر عملکرد بازار سرمایه آشکار کرد تاجایی که شاهد ریزش قابل‌توجه سهام صنایع مرتبط با این قانون جدید مالیاتی در بورس نیز بودیم. در ادامه نیز رئیس سازمان بورس در نامه فوری از رئیس کمیسیون تلفیق مجلس خواست دریافت مالیات برصادرات برخی محصولات معدنی و پتروشیمی به بعد از بررسی جوانب بر جامعه میلیونی سهامداران موکول شود. در متن نامه مجید عشقی، رئیس سازمان بورس به رئیس کمیسیون تلفیق مجلس شورای اسلامی چنین آمده است: «احتراما با عنایت به درج مطالبی در رسانه‌ها از قول یکی از اعضای کمیسیون تلفیق مبنی بر وضع عوارض صادراتی بر موادی همچون قیر، متانول، اوره، پلی‌اتیلن و.... نظر به اثرات این تصمیم بر منافع جامعه میلیونی سهامداران کشور، و ازجمله سهامداران عدالت، خواهشمند است دستور فرمایید ضمن بررسی مجدد این موضوع، نظرات کارشناسی در این زمینه را مدنظر قرار داده و تصمیم‌گیری در این زمینه را موکول به بررسی جوانب و اثرات آن بر بازار سرمایه کند. این سازمان آمادگی دارد در جلسه مشترک توضیحات لازم در این‌باره را ارائه کند.»

▣ آینده روشن نیست

مجتبی دیبا، کارشناس بازار سرمایه در گفت‌وگو با «روزگارمعدن» عنوان کرد: در طول هفته‌های اخیر شاهد تصویب مقرراتی هستیم که به ایجاد هراس در بازار سرمایه و ریزش شاخص بورس منتهی می‌شوند. در همین حال و با توجه به روند سیاست‌گذاری‌های دولت و مجلس شورای اسلامی می‌توان اقرار کرد که سیاست‌های انقباضی بر رویه کلی اقتصاد کشور حاکم است و بر عملکرد بورس تاثیر منفی به جا خواهد گذاشت. این کارشناس بازار سرمایه گفت: در چنین شرایطی، می‌توان اقرار کرد کار دولت با بورس به پایان رسیده و نباید منتظر سیاست‌های حمایتی از این بخش باشیم. وی افزود: شرکت‌های فعال در حوزه پتروشیمی جزو معدود گروه‌های موفق بورس در طول هفته‌های گذشته بوده‌اند که حتی در روزهای تلخ بورس نیز عملکرد موفقی را از خود به نمایش گذاشتند. سهام برخی از این شرکت‌ها حتی در روزهای منفی بورس توانست قله‌های قدیمی و رکوردهای سال ۹۹ را مجدد از آن خود کند. اما در حال‌حاضر و با توجه به سیاست‌های جدید حاکم بر تولید، صنعت و اقتصاد نباید به تداوم این روند مثبت در بخش پتروشیمی امید داشته باشیم. دیبا در ادامه خاطرنشان کرد: شرکت‌های تولیدی و صادرات‌محور در بخش پتروشیمی با چالش‌هایی در مسیر فعالیت خود روبه‌رو هستند، ازجمله آنکه این شرکت‌ها ارز حاصل از صادرات خود را با نرخ پایین‌تر از ارز آزاد در بازار داخلی عرضه می‌کنند. در همین حال به‌دلیل شرایط تحریمی، ناچار هستند محصولات خود را در بازار جهانی با نرخ پایین‌تری به فروش برسانند. علاوه بر این، ورود پول به کشور نیز با توجه به نبود تعاملات مالی و بانکی بین‌المللی دشوار و هزینه‌بر است. حال چنانچه مقرر شود معافیت مالیاتی از صادرات این تولیدکنندگان نیز حذف شود، فشار مضاعف و خارج از تحملی به بدنه این شرکت‌ها و روند سودآوری سهام آنها تحمیل خواهد شد. موارد یادشده در صورت‌های مالی شرکت‌های تولیدی منعکس می‌کند. بدین‌ترتیب شاهد متضرر شدن سهامداران خرد این شرکت‌ها خواهیم بود. وی در ادامه گفت: البته با نگاه بسیار خوش‌بینانه می‌توان اینطور تحلیل کرد که هدف از اجرای سیاست یادشده خروج بازار سرمایه از انفعال و جذب آن به سایر گروه‌هاست. اما این نگاه خوشبینانه است و در حالت کلی باید منتظر ضرر و زیان در بازار سرمایه باشیم. دیبا در ارزیابی عملکرد رئیس سازمان بورس در هفته‌های اخیر و درباره ارسال چند نامه به مسئولان و خواستار تجدیدنظر شدن تصمیمات گوناگون و تاثیر آن بر بازار سرمایه، گفت: این‌گونه هشدارها همزمان ترس سهامداران را افزایش داده؛ درنتیجه انتظار می‌رود اقدامات حمایت‌گرایانه در سکوت خبری اجرایی شوند و اگر به نتیجه مطلوبی رسید، اخبار آن منتشر شود، چراکه انتشار این اخبار در شرایط کنونی تنها سیگنال‌های منفی را روانه بازار سهام می‌کند. وی در ارزیابی آینده بازار سرمایه با توجه به شرایط موجود گفت: چنانچه نظر دولتمردان و سیاست‌گذاران در سایر بخش‌های کشور به تداوم سیاست‌های انقباضی باشد، نمی‌توانیم به آینده بازار سهام امید داشته باشیم. تنها در مواردی همچون به نتیجه رسیدن برجام، برخی از گروه‌ها حرکت رو به جلویی را تجربه می‌کنند. یا قطعی شدن حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی از بودجه سال آینده می‌توان سیگنال مثبتی برای برخی از گروه‌ها باشد. اما در حالت کلی نباید به بهبود قابل‌توجه بازار امید داشت. در واقع همین شرایط و کم‌ریتم و کم‌جان بر بازار سرمایه، غالب خواهد بود. دیبا در ادامه تاکید کرد: با نگاهی کلی به بازارهای پولی و مالی می‌توان اینطور ادعا کرد که در حال‌حاضر تضاد منافع در حوزه‌های مختلف اقتصادی کشور به چشم می‌خورد. این تضاد منافع به‌ویژه از آن جهت اهمیت دارد که سهم قابل‌توجهی از بازار سهام نیز به نوعی وابسته به دولت است. در همین حال و همزمان دولت‌ها وظیفه دارند کلیت اقتصاد کشور را اداره کنند، چراکه وظیفه اصلی دولت‌ها، کنترل تورم و تنظیم سیاست‌های پولی و مالی است. حال در چنین شرایطی اینطور به‌نظر می‌رسد که دولت در انتخاب میان بازار سرمایه و سایر نهادهای موازی، چرخش بیشتری به بازار سرمایه از خود نشان خواهد داد. درنتیجه باید قبول کرد برخلاف وعده‌های مطرح‌شده ازسوی مسئولان، بازار سرمایه اولویت نخست دولتمردان و سیاست‌گذاران کشور نیست و نخواهد بود.

▣ آسیب‌های تغییر مداوم سیاست‌گذاری

همایون دارابی، کارشناس بازار سرمایه در گفت‌وگو با «روزگارمعدن» و در ارزیابی تلاش مجلس برای دریافت مالیات از صادرات گروه‌های جدیدی از مواد پتروشیمی، عنوان کرد: این‌گونه سیاست‌های ناگهانی و تغییر مداوم قوانین و مقررات، آسیب‌های جدی به اقتصاد کشور وارد می‌کند. ثبات در سیاست‌های اقتصادی لازمه تداوم تولید به‌شمار می‌رود. وی افزود: حذف معافیت مالیاتی از صادرات یک محصول، تاثیر بسزایی بر روند فعالیت یک صنعت دارد. در همین حال، سودآوری این صنایع را به‌شدت تحت‌تاثیر قرار خواهد داد. در همین حال، ضربه مهلکی را به سرمایه و امنیت آن وارد می‌کند. تمامی چالش‌های یادشده در حالی هستند که ایران در طول سال‌های گذشته با تحریم و انواع محدودیت در تعاملات بین‌المللی خود روبه‌رو بوده که تاثیر منفی بسزایی را بر عملکرد تولیدکنندگان به‌دنبال داشته و آسیب‌هایی را بر پیکره صنایع وارد کرده است. دارابی با اشاره به فاصله قیمتی میان نرخ ارز آزاد و نیمایی و این نکته که تولیدکنندگان موظف هستند ارز حاصل از صادرات خود را با توجه به نرخ ارز نیمایی بازگشت دهند، افزود: همین موضوع ضرر و زیان قابل‌توجهی را به این تولیدکنندگان تحمیل می‌کند. حال چنانچه قرار باشد، در فرآیند صادرات مالیات هم بپردازند، باز بر میزان ضرر آنها افزوده خواهد شد. در چنین شرایطی، ظلم مضاعفی به شرکت‌های صادرات‌محور تحمیل خواهد شد. علاوه بر این، در میان‌مدت باید شاهد کاهش صادرات باشیم.

این کارشناس بازار سرمایه گفت: این در حالی است که همین شرایط تحریم، نیاز کشور به ارز را تشدید می‌کند. در ادامه باید خاطرنشان کرد شرکت‌های فعال در بخش پتروشیمی در ۲ سال اخیر تحت‌تاثیر افزایش نرخ گاز و با توجه به فرمول غیرمنطقی بهای گاز با چالش‌های جدی در مسیر تولید و سودآوری خود روبه‌رو شده‌اند؛ یعنی از این منظر هم تحت فشار قرار دارند و باید در سیاست‌های حاکم بر این شرکت‌ها تجدیدنظر شود. وی افزود: از شرایط موجود می‌توان اینطور برداشت کرد که سیاست‌های دولت بیشتر به حمایت از تولید می‌پردازد و نه دلالی. همین موضوع آسیب‌های جدی را به صنعتگران تحمیل می‌کند.

دارابی در ارزیابی عملکرد رئیس سازمان بورس و موضع‌گیری‌های وی درباره تصمیمات دولت و مجلس و تاثیر آن بر بازار سرمایه گفت: متاسفانه جایگاه رئیس سازمان بورس در هرم قدرت و تصمیم‌گیری اقتصادی کشور، مناسب و پایدار نیست. درنتیجه درخواست‌های رئیس سازمان اثرگذاری بر عملکرد سازمان‌ها ندارد. البته روند نامه‌نگاری از سوی رئیس سازمان در گذشته نیز وجود داشته اما بیشتر به لحاظ بار رسانه‌ای مثبت است. با این وجود، تا زمانی که جایگاه رئیس سازمان بورس و اوراق بهادار مطابق قانون اصلاح نشود و در تصمیم‌گیری‌های هیات دولت نقش نداشته باشد، نمی‌توانیم به اثرگذاری نظرات وی امید داشته باشیم.

این کارشناس بازار سرمایه گفت: البته در هفته‌های اخیر شاهد ابلاغ مصوبه‌ای ۱۰بندی از سوی ستاد اقتصادی دولت بودیم، مصوبه‌ای که رئیس‌جمهوری و معاون اول وی، آن را امضا کرده‌اند. با این وجود همچنان سازمان برنامه و بودجه این مصوبه را برای اجرا ابلاغ نمی‌کند. از مجموع موارد یادشده می‌توان اینطور نتیجه گرفت که بازار سرمایه در شرایط آشفته‌ای به‌سر می‌برد و این موضوع به‌شدت نگران‌کننده است. دارابی در پایان خاطرنشان کرد: تا زمانی که حمایت از سرمایه‌گذاری و امنیت آن در دستور کار و در اولویت سیاست‌گذاران نباشد، نمی‌توان به بهبود شرایط امید داشت.

▣ سخن پایانی

صنعت پتروشیمی ایران به‌دلیل ذخایر غنی نفت و گاز در کشور توانسته‌اند در طول سال‌های گذشته توسعه یابند. در چنین شرایطی، ایران در رده صادرکنندگان اوره، متانول و سایر محصولات پتروشیمی قرار دارد. با این وجود، موضوعاتی همچون افزایش نرخ گاز عملکرد این صنایع را تحت‌تاثیر قرار داده است. حال چنانچه از معافیت مالیاتی این صنایع کاسته شود، فشار مضاعفی بر عملکرد آنها وارد خواهد شد و روند سودآوری آنها تحت‌تاثیر قرار خواهد گرفت.

مدیریت ریسک بازار سرمایه با صندوق تثبیت

رئیس هیات عامل صندوق تثبیت بازار سرمایه با بیان اینکه صندوق تثبیت هرچند بازارگردان نیست، اما مدیریت ریسک بازار در روزهای بحرانی را برعهده دارد، گفت: هدایت منابع این صندوق در بازار باید اثربخش باشد و در زمان بحران سهم را به نقطه تعادل نزدیک کند. به گزارش ایرنا، مهدی صبایی با بیان اینکه تصمیم جدید هیات مدیره فرابورس درخصوص نحوه اجرای تبصره ۳ ماده ۱۵ دستورالعمل فعالیت بازارگردانی باعث افزایش نقدشوندگی در بازار می‌شود، افزود: وظیفه صندوق تثبیت، ورود به بازار در مواقع بحرانی است که با هدف کنترل و کاهش ریسک انجام می‌شود و نقدشوندگی مهم‌ترین محور برای حمایت از بازار در مواقع بحرانی است. وی، تصمیم فرابورس را در خصوص چهار برابر شدن دامنه نوسان با درخواست بازارگردان برای نمادهایی که پنج روز صف باشند در جهت نقدشوندگی بازار اقدام بسیار خوبی دانست و گفت: چنین تصمیم‌هایی به ایجاد تعادل پایدار در بازار سرمایه کمک می‌کند و باعث می‌شود قدرت صندوق تثبیت برای اجرای وظایف حمایتی بیشتر شود. صبایی، هرگونه تصمیمی که منجر به افزایش نقدشوندگی شود را قابل تقدیر دانست و افزود: برداشته شدن حجم مبنا در بازار پایه مشروط به تشکیل صف فروش مستمر، تصمیم دیگری از هیات مدیره فرابورس بود که توانست بخشی از صف‌های فروش بازار پایه را جمع آوری و نمادها را به تعادل نزدیک کند. رئیس هیات عامل صندوق تثبیت بازار سرمایه با تاکید بر اینکه همچنان عدم تعادل در بسیاری از نمادهای بازار باعث کاهش اثربخشی اقدامات این صندوق می‌شود، گفت: مصوبه اخیر هیات مدیره فرابورس در راستای افزایش نقدشوندگی سهام، تعمیق بازار و تسریع قرار گرفتن نرخ سهم در محدوده تعادلی می‌شود. به گفته وی، چنین تصمیم‌هایی حضور موثرتر صندوق تثبیت و همچنین بازارگردان‌ها در نمادهای فرابورس برای افزایش نقدشوندگی بازار سرمایه را به دنبال دارد. صبایی با اشاره به اینکه صندوق تثبیت هرچند بازارگردان نیست اما مدیریت ریسک بازار در روزهای بحرانی را برعهده دارد، گفت: هدایت منابع این صندوق در بازار باید اثربخش باشد و در زمان بحران سهم را به نقطه تعادل نزدیک کند. رئیس هیات عامل صندوق تثبیت بازار سرمایه شرط لازم را برای این موضوع اتخاذ تصمیم‌هایی در سطح هیأت مدیره بورس‌ها برای تغییرات ریزساختارهای بازار دانست و اظهار کرد: وقتی شرط لازم بازار یعنی قرار گرفتن نرخ سهم در نقطه تعادلی اتفاق بیفتد، صندوق تثبیت و بازارگردان‌ها به خوبی می‌توانند به وظیفه خود عمل کنند. وی با اشاره به اینکه در شرایط امروز بازار، بسیاری از نمادها مدتها است از نقطه تعادلی خود فاصله دارند، گفت: نرخ سهام باید در محدوده تعادلی قرار داشته باشد تا صندوق تثبیت و بازارگردان در زمان‌های بحرانی بتوانند وارد شوند اما هرگونه حرکت بازارگردان و صندوق تثبیت، قبل از پایداری نرخ تعادلی در بازار باعث هدر رفتن منابع می‌شود. صبایی، تصمیمات اخیر فرابورس را گامی موثر در متعادل‌سازی قیمت‌ها در بازار دانست و افزود: چنین اقداماتی باعث روان شدن معاملات می‌شود که می‌تواند به نهادهایی مثل بازارگردان‌ها و صندوق تثبیت کمک کند.